

STEKLAR

Izhaja od leta 1959

Letnik XXXX, št. 1-3

Hrastnik, 22.3.2000

Poslovanje Steklarne Hrastnik v letu 1999

V pričujočem članku bi želela poleg navajanja števil, ki bi naj opisale poslovanje Steklarne Hrastnik v letu 1999, odgovoriti tudi na naslednje vprašanje: "Ali smo vsi, ki tako ali drugače sooblikujemo usodo Steklarne Hrastnik, z njenim rezultatom lahko zadovoljni?" Dejstvo je, da je Steklarna Hrastnik tekom leta v precejšnji meri zanihala v negativno smer, saj je na primer konec avgusta kumulativna izguba znašala kar 150 milijonov SIT. Čeprav je bil rezultat izkazan zelo konzervativno, je bil še vedno izjemno zaskrbljujoč, poslovna konsolidacija s sprejemom sanacijskih ukrepov pa neizogibna. Tako so nadaljnji meseci vendarle prinesli nekoliko ugodnejše rezultate, na podlagi katerih je Steklarna Hrastnik uspelo poslovno leto 1999 končati s pozitivnim rezultatom. Poglejmo, kaj se je v letu 1999 dogajalo v podjetju po posameznih finančnih področjih:

1. Področje poslovne uspešnosti:

Kot že rečeno, je Steklarna Hrastnik poslovno leto 1999 zaključila s pozitivnim poslovnim izidom. Le-ta je pred oblikovanjem rezervacij za pokrivanje bodočih izgub znašal 77 mio SIT. Ker pa

vemo, da bo v letu 2001 izveden remont I-kadne peči in proizvodne linije H-28, ki bo neizogibno povzročil izgubo, smo v nadaljevanju oblikovali dolgoročne rezervacije v višini 70 mio SIT (celotna izguba bo po predračunih znašala cca. 180 mio SIT, zato bo oblikovanje rezervacij, v kolikor bo to možno, nujno tudi v letu 2000). Končni poslovni izid Steklarne Hrastnik tako znaša 7 mio SIT, po posameznih ravneh in v primerjavi s predhodnim letom pa je poslovni izid naslednji:

	1999	1998
Poslovni izid iz poslovanja	+190 mio SIT	+157 mio SIT
Poslovni izid iz financiranja	-139 mio SIT	-261 mio SIT
Izredni poslovni izid	-44 mio SIT	+124 mio SIT
Celotni poslovni izid	+ 7 mio SIT	+20 mio SIT

Kot je iz tabele razvidno, se je v letu 1999 v primerjavi s predhodnim letom izboljšal poslovni izid iz poslovanja (kar je seveda bistvenega pomena) in predvsem poslovni izid iz financiranja, poslabšal pa se je izredni poslovni izid (med drugim zaradi dolgoročnih rezervacij). Posamezne postavke pa so imele naslednje vrednosti:

	1999	1998
Prihodki od prodaje proizvodov	5.624 mio SIT	5.298 mio SIT
Delež prodaje na tujih trgih	83%	82%
Skupaj prihodki	6.093 mio SIT	5.933 mio SIT
Stroški poslovanja (z gib. zalog)	5.727 mio SIT	5.516 mio SIT
Skupaj odhodki	6.086 mio SIT	5.913 mio SIT
Proizvodnja v 1000 kg	35.066	37.155
Prodaja v 1000 kg	35.995	35.420

Za leto 1999 so bili bistveni predvsem padec proizvodnje v kg tako na razsvetljavi (za 10%) kot na avtomatih (za 7%), rast prodaje na avtomatih (v kg za 2%) in padec prodaje na razsvetljavi (v kg za 13%), skupen porast prihodkov od prodaje proizvodov za 6% (domači trg za 3% in tuji trg za 7%), količinska rast izvoza (za 4%), vendar padanje izvoznih cen (za 2%), zaostajanje rasti dosežene povprečne prodajne cene v SIT/kg (4,47%) za rastjo tečaja DEM (4,86%), zniževanje stroškov surovin, materiala in energije (padec za 5%) ob rasti določenih postavk stroškov storitev in celotnih stroškov dela (porast za 5%), izboljšanje poslovnega izida iz financiranja (porast prihodkov iz financiranja za 49% in padec odhodkov iz financiranja za 22%) ter zmanjševanje izrednih postavk (z izjemo dolgoročnih rezervacij).

2. Področje gospodarjenja s sredstvi podjetja, likvidnosti ter financiranja

Bilančna vsota Steklarne Hrastnik se je v letu 1999 povečala za 0,74% in je konec leta znašala 5,3 milijarde SIT. Delež lastniškega financiranja (kapital + dolgoročne rezervacije) se je povečal na 60%, delež dolžniškega (tujega) financiranja pa se je zmanjšal na 40%. Leto 1999 je bilo za Steklarno tudi sicer predvsem v znamenju zmanjševanja zadolženosti, saj se je dolžniško financiranje zmanjšalo za

IZ VSEBINE:

- Poslovanje 1999
- Razvoj in sejem Ambiente
- Intervju: P. Bauerheim
- Intervju: Banka Zasavje
- Novo podjetje za trženje
- Opal Hrastnik
- Sindikat
- Zanimalo vas bo
- Križanka

11% oz. za 257 mio SIT, lastniško financiranje pa se je povečalo za 10% oz. za 296 mio SIT. Zamude pri poravnavanju obveznosti pa nam je uspelo znižati na minimum. Še vedno pa predstavlja poleg nepokrite izgube iz leta 1997 velik problem tudi prevleka kratkoročna zadolženost, kar pomeni, da bomo temu področju v letu 2000 posvetili prioritarno pozornost.

V nove realne naložbe je Steklarna v letu 1999 investirala 326 mio SIT, od tega je bilo 85% financiranih z lastnimi viri. Poleg v realne pa je Steklarna investirala tudi v t.i. finančne naložbe, predvsem v hčerinsko podjetje Opal d.o.o. Hrastnik, v katerega je do konca leta 1999 vložila 90 milijonov SIT denarnih sredstev, s 1.1.2000 pa tudi za 158 milijonov SIT zalog in za 18 mio SIT opreme. Naj mi bo na tem mestu dovoljeno poudariti, da kljub slabim rezultatom PC razsvetljava v letu 1999 iskreno verjamem, da bo podjetju Opal, ki se je z osamosvojitvijo razbremenilo marsikaterega finančnega bremena Steklarne iz preteklosti, pod novim

vodstvom uspelo pozitivno poslovanje. Srečne poti pa mu ne morem zaželeli; nikamor namreč ne odhaja, saj kot hčerinsko podjetje ostaja sestavni del sistema Steklarne Hrastnik, rezultati poslovanja Opala pa bodo sestavni del rezultata poslovanja Steklarne Hrastnik.

Naj se sedaj povrnem na vprašanje, ki sem ga postavila uvodoma. Bonitetna analiza, ki jo v finančno-računovodskem sektorju redno opravljamo, nam pri večini postavk skozi leta (od leta 1994

dalje) kaže postopno izboljšanje, a nikakor še ne idealne slike. Do vrednosti, ki bi bile skladne s standardi finančne uspešnosti, ki veljajo v razvitem svetu, je še precej dolga pot. Sicer ne nedosegljiva, a je samo od nas samih odvisno, kako hitro jo bomo prehodili.

Mag. Mojca Jazbinšek Volk

RAZVOJNA USMERITEV STEKLARNE HRASTNIK

Sejem Ambiente v Frankfurtu

Čeprav smo z ustanovitvijo podjetja Opal Hrastnik d.o.o., napravili velik korak v smeri programske profilacije Steklarne Hrastnik, naše podjetje še vedno ni v tem smislu dovolj specializirano in s tem primerljivo zahodnoevropskim steklarnam, ki so nam glavni konkurenti na trgih, kamor Steklarna največ proda. Obisk frankfurtskega sejma je zame vedno nova priložnost, da na podlagi poslovnih razgovorov in osebnih zapažanj preverjam pravilnost postavljene vizije Steklarne ter po potrebi skladno z gibanji na svetovnih trgih sproti izvajamo korekcije in podjetje usmerjamo v smer, ki je optimalna za našo dolino.

Z zadovoljstvom lahko ugotovim, da zaenkrat pri naših usmeritvah nismo napravili večjih napak. Velikoserijska proizvodnja drobne embalaže in gostinskega stekla nam dolgoročno ne more zagotoviti preživetja, kaj šele razvoja. Zato je usmeritev podjetja v proizvodnjo malo serijskih tehnološko zahtevnih modnih izdelkov edina alternativa Steklarne. Zamenjava proizvodne linije IS5 z novo stiskalnico ter priprave na generalni remont I kadne peči z zamenjavo proizvodnih linij P4 in P5 s povsem

novo proizvodno linijo za proizvodnjo visoko kvalitetnih stiskanih izdelkov so torej pravilne odločitve.

Steklarna lahko preživi le s permanentnim razvojem novih izdelkov, z visoko dodano vrednostjo, kar pomeni, da se bomo v bodoče na programu gostinskega stekla v vedno večji meri usmerjali tudi na področje steklenega darilnega programa. Takšna usmeritev bo zahtevala še marsikatero spremembo v naši sredini. Kupiti bo potrebno še kakšno novo moderno stiskalnico, generalno obnoviti proizvodno linijo H28, kadrovsko ojačati tehnološko pripra-

Novi kozarec in svečnik Rillo

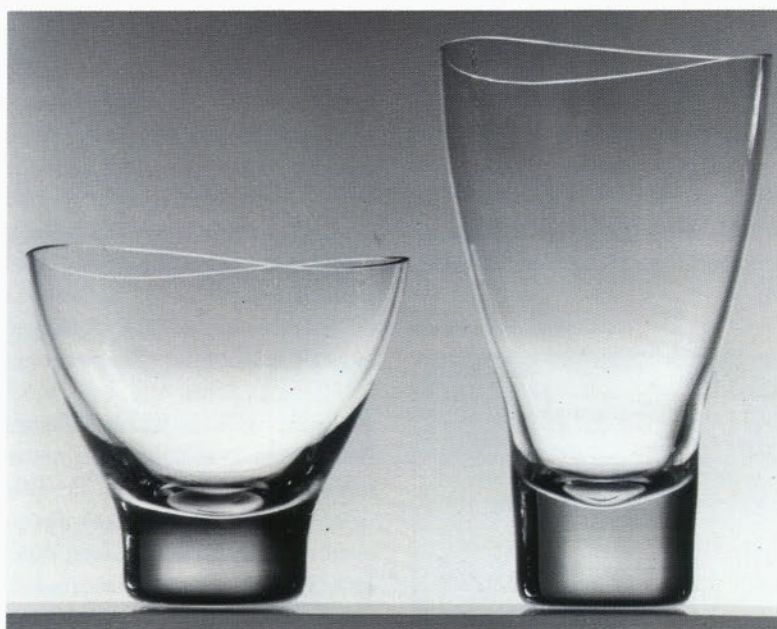
vo dela ter jo opremiti s primerno računalniško opremo.

Frankfurtski sejem je torej potrdil pravilnost naših poslovnih odločitev, bolj je vprašljiv čas, ki smo si ga mi vzeli za dokončno prestrukturiranje podjetja. Z globalizacijo postaja ves svetovni trg preglednejši, vsi ponujajo vse in vsakomur, pogoji za poslovanje podjetij so jasni, preživijo le najkreativnejši, najposobnejši, najinovativnejši. Na frankfurtskem sejmu smo dobili pohvalo s strani našega najpomembnejšega kupca Glaskoch za prispevek pri razvoju novih izdelkov, ki smo jih uspešno testirali v proizvodnji tik pred odhodom na ta sejem. Dogajanje na frankfurtskem sejmu je tako vtilo novega upanja in nove perspektive za vse nas, ki se trudimo in se preživljamo v naši Steklarni.

Mag. Stojan Binder

Sodobna ekonomija deluje v razmerah hiperponudbe. Ne glede na branžo ali državo ponudba presega povpraševanje. Take razmere narekujejo neprestane nove prijeme tako na področju trženja in promocije kot na razvojnem področju. Svetovna sejemska dogajanja pa so časovni mejniki, ki razgalijo vsebino ponudnikov izdelkov na osnovi doseženega razvoja od zadnjega sejma. Tak sejem je gotovo sejem Ambiente v Frankfurtu, ki se je končal 22.2.2000. Iskanja izraznih oblik v steklu - v mislih imam predvsem avtomatizirano proizvodnjo - so skoraj mrzlična. Sama gladka oblika steklenega izdelka, ki je sicer osnova najširši paleti izdelkov, ne zadovolji oblikovalcev in tržnikov. Iskanja gredo v smeri steklene strukture, ki naj pooseblja steklo v izgledu izdelka - klasični vzorniki so tu seveda izdelki Kosta Bode, Iittale in Veninija, ki pa so izdelani po sistemu ročnih tehnologij. Avtomatizirane proizvodnje imajo tu velike omejitve, na drugi strani pa danes dekoracija omogoča skoraj neverjetne efekte - tudi v smeri "resnično steklenih" izgledov izdelkov. V tem prostoru je nadvlada kreatorjev modnih trendov, ki vse omenjene (in seveda še druge) prijeme obvladajo in izkoristijo do popolnosti. Njihova baza pa je sestavljena iz specialistov posameznih področij - npr. proizvajalcev steklenih izdelkov, dekoraterjev itd.

Novi kozarci na Glaskoch

Steklarna Hrastnik je v petih letih na področju avtomatsko stiskanega stekla dosegla zavidljivo raven evropskega specialista. To je posebej pomembno ob dejstvu, da ni bilo večjih investicij v to tehnologijo in torej nosilci te proizvodnje večino dosežejo z znanjem in trudom. Ob tem ostaja dejstvo, da je osnova vsemu sodelovanje, predvsem pa sokreiranje razvojne službe Steklarne Hrastnik z omenjenim kreatorjem modnih trendov (mišljena je firma Glaskoch), saj ti izdelki naravnost inspirirajo vedno nove, vse bolj sofisticirane tehnološke rešitve v proizvodnji. To pa pomeni neprestano rast znanja in višanje primerljive pozicije Steklarne Hrastnik v evropskem prostoru. Vendar je konkurenca v Evropi v prednosti, saj vlaga v razvoj bistveno več denarja. Pregled ponudbe evropskih steklar nesporno pokaže, da je dosežena tehnološka (in v tej zvezi oblikovalska) raven Steklarne Hrastnik vrhunec v pogojih razpoložljive tehnologije. Na drugi strani pa razvoj izdelkov ostaja domena predvsem razvojne službe in še to predvsem, če ne izključno v navezi s kupci. In vendar primerljive evropske steklarne gradijo prvenstveno na razvoju lastnega programa, saj tu tudi največ iztržijo.

Slavko Marcen

Sodelovanje na osnovi razvoja izdelkov med firma Glaskoch - Steklarna Hrastnik

Poslovanje designa in razvoja v hiši Glaskoch je v moji pristojnosti od januarja letos. Sodelovanje s firmo Steklarna Hrastnik na tem področju je zelo dobro. Razvojni oddelek pod vodstvom g. Marcena je v zadnjih letih odločilno doprinesel k skupnemu osvajanju novih zanimivih izdelkov.

Celoten razvoj na področju designa v steklarski industriji je v zadnjih letih predmet velikih sprememb. Sodobni stroji danes posnemajo ročni izgled izdelkov ob sočasni vrhunski kvaliteti. Sodobni design mora tako danes ustrezati željam porabnikov, prirejen pa mora biti za proizvodnjo na strojih v steklarski industriji. V tem

Naš razstveni prostor na letošnjem sejmu Ambiente v Frankfurtu

kontekstu je nekaj pozitivnih dejstev, ki pomagajo sodelovanju med Glaskochom in Steklarno Hrastnik:

- Glaskoch pozna trg in potrebe trga obdeluje s firmo IP- Solingen. Dr. Plaikner (direktor firme IP) predstavlja tu veliko oporo sodelovanju;
- g. Marcen v Steklarni Hrastnik poskrbi za prenos ideje v realni svet, torej v avtomatsko proizvodnjo steklenih izdelkov;
- g. Lavrič s svojo ekipo proizvaja kvaliteto, ki jo Glaskoch lahko plasira na tržišče.

V firmi Glaskoch mislimo, da potrebuje Steklarna Hrastnik nove stroje, na katerih bo mogoče v prihodnosti proizvajati še boljše in donosnejše izdelke - v korist obeh firm. V Glaskochu tudi menimo, da obstajajo v Steklarni Hrastnik ob g. Marcenu in ustrezni podpori tehnike velike možnosti za prihodnost.

Oliver Kleine
Solastnik firme Glaskoch

Tudi to pot je sejem v Frankfurtu pokazal svoj pravi pomen svetovne predstavitve Pogrnjene mize in njene kulture.

V vsem tem velikem show-u je bila prisotna tudi Steklarna Hrastnik in moramo priznati, da dokaj uspešno, čeprav je bilo ponovno prisotnih veliko novih proizvajalcev steklenih izdelkov. Očitno je, da se razvoj na tem področju odvija zelo hitro in naša stalna prisotnost na tovrstnih sejmih (pomlad, jesen) je za naše podjetje obveza.

Usmeritev Steklarne Hrastnik v prihodnosti na področju proizvodnje namiznega stekla na proizvodnjo maloserijskih kvalitetno zahtevnih izdelkov se že v tem trenutku kaže za pravilno. V svetu je v danem trenutku namreč dovolj velikoserijskih proizvajalcev in divja samo vojna s cenami.

Trenutno smo v borbi tudi mi, vendar pa se moramo v letu 2001 dvigniti nad to, seveda le s kvaliteto ter kratkim odzivnim časom za izdelavo novih izdelkov.

Vsekakor lahko utrip na tem sejmu ocenimo za pozitiven in ima trend vzpona, kar ni mogoče reči za tovrstni sejem v avgustu 1999. Tudi vsi naši odjemalci so čutili pozitivno energijo tega sejma. Vsekakor moramo sedaj samo še nadaljevati v tej smeri in ne obstati na tej točki. Potrebno je zbrati vse moči, se organizirati, vložiti še veliko naporov za razvoj novih izdelkov, ki dejansko pomenijo dvig nad normalno prodajno raven izdelkov, pomenijo drug cenovni razred oz. višji cenovni razred in s tem seveda tudi pozitiven ostanek dohodka. V kontekstu nove usmeritve Steklarne Hrastnik mora biti tudi koncepcija predstavitve oz. samega nastopa na sejmu Tendence 2000, ki bo vsekakor morala bazirati na zastavljeni poslovni odločitvi.

Pogoj za uspešen nastop na tovrstnem sejmu je predstavitve novih izdelkov. Uspešna predstavitve je hkrati tudi garancija za dobro prodajo v naslednjem poslovnem letu.

Vili Petrič

Serijska skodelic Freedom

Lokalni poslovni partnerji BANKA ZASAVJE

Začenjamo novo serijo prispevkov na temo poslovnih partnerjev Steklarne Hrastnik. Na uredniškem odboru je prevladalo mišljenje, da predstavimo najprej Banko Zasavje, saj gre za enega najpomembnejših poslovnih partnerjev. Zato sem prosila za pogovor direktorja delniške družbe Banka Zasavje Zdenka Fritza, ki je prijazno sprejel povabilo in obširno predstavil banko, ki nas tako ali drugače spremlja in katere delček kuka že iz vsakega drugega vogala.

• Kakšen pa je vaš pogled na partnerstvo med Steklarno Hrastnik in Banko Zasavje?

S Steklarno Hrastnik nas veže dolgoletno sodelovanje. Tako kot velja za vsa področja, ko jih opazujemo skozi zgodovino, sta imela tako Steklarna kot Banka v preteklosti vzpone in padce.

Steklarna je imela pred leti veliko krizo, ki je v danem trenutku izgledala nerešljivo. Takrat ne bi nihče nanjo staval niti počenega groša. V tistem trenutku je poleg bistvenih sprememb v načinu poslovanja v samem podjetju pomenil ključ rešitve odločitev Banke. Na obojestransko srečo je bila nova ekipa tako prepričljiva z jasno predstavljeno vizijo, da je Banka sprejela ta izjemno velik riziko. Tudi ko se je finančno stanje v Steklarni postopoma izboljševalo, so poslovni odnosi ostali zavidljivo korektni in še danes slonijo na poslovni korektnosti in medsebojnemu zaupanju in spoštovanju. Danes je steklarna kljub izjemno zaostreni tržni situaciji tudi po strogih bančnih kriterijih klasificirana v prvi bonitetni razred, kar omogoča še boljši nivo sodelovanja. Dejstvo pa je, da je Steklarna še vedno eden od pomembnejših delničarjev Banke, kar skupne interese še utrjuje.

• Velik del proizvodnje Steklarne Hrastnik se je s 01.01.2000 izločil in začel poslovati v novi firmi Opal Hrastnik. Kaj to pomeni za vas in kakšno je sodelovanje z novo firmo?

Opal je ena od naslednjih, morda nekoliko radikalnejših potez politike Steklarne, kot so bile Stedek, Forstek ali Sinet. Tudi pri njih smo se na

začetku več pogovarjali le z vodstvom Steklarne, ki je tudi njihova lasnica, postopoma pa smo prešli na direktne odnose z njihovimi vodilnimi.

Z vodstvom Opala smo se doslej srečali enkrat, torej smo pri vzpostavljanju poslovnih odnosov še v zgodnji začetni fazi. Določene zadeve smo že usklajevali, saj začetne informacije niso bile popolne. Opal posluje tudi preko druge banke, tam ima tudi odprt žiro račun, najet kredit ... Zato je določene zadeve potrebno še razčistiti, doreči pravila igre, ki pa so odvisna od poslovne usmeritve vodstev. Mislim, da se vodilna ekipa Opala zelo angažira, relativno mladi so, vse možnosti imajo. Za resno oceno pa je še prezgodaj, potrebno je prepustiti tudi času čas. Želimo jim vso srečo. Upam, da bomo dobro sodelovali, tako kot sodelujemo tudi z ostalimi firmami, ki so izšle iz Steklarne Hrastnik. Pri tem bi rad le izpostavil, da daje Banka velik poudarek predvsem sodelovanju na daljši rok, kar je v korist obeh partnerjev.

• Bralce Steklarja bo gotovo zanimala predstavitev Banke Zasavje - njen položaj in vloga v Zasavju, pa tudi v slovenskem prostoru?

Banka Zasavje je ena najstarejših bank v Sloveniji, stara je 43 let. V tem času smo poslovali v različnih organizacijskih oblikah in preživeli precej reorganizacij. Trenutno predstavljamo 1% slovenskega bančništva in ta tržni delež trdno držimo že vrsto let.

V tem času je bilo ustanovljenih veliko bank, precej pa jih je bilo tudi ukinjenih. Število bank se je v Sloveniji dokaj zmanjšalo, delno

Leta 1993 ne bi na Steklarno nihče staval niti počenega groša.

zaradi združevanj, imeli pa smo tudi nekaj primerov propadov bank.

V zasavskem prostoru znaša naš tržni delež med 80 in 90%, po Sloveniji pa delujemo bolj na individualni osnovi brez kakšnih večjih ambicij po širitvi. Glede na situacijo v Zasavju, smo kar veliki uvozniki kapitala v Zasavje, saj so potrebe regije bistveno večje od njenega finančnega potenciala. Pred leti smo se vključili v bančno skupino Nove Ljubljanske banke, kar je pomembno predvsem iz razvojnega vidika, saj je razvoj tudi v bančništvu bliskovit, ob tem pa izredno drag. Banka Zasavje teritorialno pokriva z enotami celo Zasavje od Dola pa do Izlake, v njej pa je zaposlenih 186 delavcev.

• Banka Zasavje je nedvomno pomemben dejavnik gospodarstva v regiji; katera največja podjetja so vaši partnerji?

Zasavje je eno od območij v slovenskem prostoru, kjer je bilo v zadnjih letih ogromno sprememb. Nekaj večjih podjetij je propadlo, veliko jih je zmanjšalo obseg, nekaj se jih je popolnoma reorganiziralo ... Hkrati se je njihovo število zelo povečalo, pri tem pa jedro še vedno predstavljajo večje starejše firme - energetika, Steklarna, Rudis, Svea,

Eti, Cementarna... Z njimi imamo različne oblike poslovnih odnosov, za večino pa pokrivamo pretežni del njihovega poslovanja pri bančnih poslih.

Kar se tiče virov sredstev, imamo zelo veliko zunanjih komitentov. Vedno bolj se povečuje postavka pri sektorju prebivalstva, na obeh področjih - tako kreditiranja kot drugih virov. Varčevanje občanov ob vsej krizi v Zasavju stalno narašča in je najmanj enakovredno v primerjavi s slovenskim prostorom.

• Torej smo Zasavci dobri varčevalci?

Upal bi si to strditi. So pa določene razlike. V Zasavju veliko ljudi varčuje iz eksistenčnih razlogov, tako rekoč za hude čase. To izhaja iz strukture prebivalcev in njihovega finančnega položaja. To pa tudi za bančne delavce pomeni več dela za isti rezultat.

• Veliko firm v Zasavju je šlo v stečaj. Banka je zaradi njihove zadolženosti postala njihov lastnik. Kako poslujete s tem premoženjem, vam je v korist ali v breme?

To pa ne drži. Vem, da je to splošno prepričanje ljudi, ki je nasta-

Odnosi so korektni tako z matičnim podjetjem, kot s predstavniki njenih hčerinskih firm.

Mislim, da se vodilna ekipa Opala zelo angažira, relativno mladi so, vse možnosti imajo.

lo tudi zaradi napačnega obveščanja.

V večini teh firm je Banka res imela terjatve zavarovane s hipoteko. To pa še ne pomeni avtomatični prenos lastništva ob propadu firme. Potrebno se je zavedati, da hipoteka ni lastništvo ampak le zavarovanje plačila. V primeru stečaja objekt proda stečajni upravitelj, banka pa dobi le kupnino od prodaje (nemški sistem). V procesu reševanja določenih naložb je Banka prišla do določenih deležev v posameznih podjetjih, nepremičnine pa je v teh procesih dejansko kupila, da se ne bi v stečajnih postopkih povsem razvrednotile in so danes skoraj v celoti ponovno v funkciji (npr. Stedek).

• Povezanost Banke Zasavje in gospodarskih subjektov v regiji je na nek način usodna, saj gre verjetno za nekakšno delitev rizikov poslovanja in bančnih plasmanov?

Smo tipična regijska banka, povezanost z gospodarstvom je pri nas še večja, kot je to običajno za slovenski ali evropski prostor. Bančništvo temelji na principu povprečij, v manjših bankah kot je naša pa je možen individualen pristop. To ima tako prednosti kot slabosti. Prednost je predvsem v tem, da prej izvemo, če prihaja do problemov, zato lahko hitreje reagiramo in je manj možnosti za izgube. Nadaljnji potek reševanja kriznih situacij pa je odvisen od aktivnosti na obeh straneh. Pri firmah, s katerimi smo imeli vedno korektne odnose, je možno tudi v takšnih situacijah pričakovati ugoden razplet. Kljub temu pa včasih pride do stopnje zadolženosti, ko rešitve ni.

V takšnih primerih se najbolj pogosto pojavljajo kritike o prevelikem "ziheraštvu" Banke. Pri tem ljudje pozabljajo, da Banka dejansko posoja njihov denar in da je načelo varnosti vlog praktično prvo načelo bančnega poslovanja. Po novem, ko za vloge ne bo več direktnega jamstva države, bo to še bolj pomembno.

• Kaj to pomeni za vas?

Gre za bolj formalno spremembo kot dejanski pretres. Glede na to, da so ostala področja v Sloveniji bogatejša kot je Zasavje, pričakuje-

mo, da bodo tisti z večjim kapitalom le tega razpršili na več različnih bank. Ocenjujemo, da bo zato za našo Banko, ki kljub majhnosti uživa v SLOVENIJI UGLED TRDNE IN STABILNE BANKE, nova priložnost.

• Pa vendar se pojavljajo razna uganjanja o združitvah z drugimi bankami - Banka Celje ...

Ves svet stremi k globalizaciji - združujejo se firme, povezujejo banke... Ta trend se odraža tudi v Sloveniji. Splošno mnenje je, da je v Sloveniji preveč bank, čeprav v primerjavi z Ameriko, Avstrijo in drugimi državami, to ne drži. Ena od oblik povezovanja v prehodni fazi je bila povezava v bančno skupino Nove Ljubljanske banke, v kateri sta združeni tudi Banka Celje in Dolenjska banka. To je sistem

Bančni svetovalci bodo čedalje bolj pomembni.

samostojnih bank, ki vsaka zase dela avtonomno, za svoj račun in za račun svojih lastnikov. V skupino smo povezani z določenimi pogodbami za posamezne posle, za katere je ekonomsko bolj smiselno. Država kot lastnik zahteva, da bi se njihov potencial povečal, od tod tudi ideje o združevanju. Če je to najbolj pametno, bodo odločali lastniki, potrebnih je 75 % glasov. Lahko pa delnice prodajo nekomu, ki bo večino zbral sam in odločil. Zato so ocene preuranjene.

• Kaj pa je pri tem naloga vodstva?

Vodstvo Banke bo zadeve predstavilo po strokovni plati, odločati pa ne more. Skozi zgodovino smo prešli že vrsto takšnih faz in doslej so vedno odločali argumenti - ekonomsko-matematični in širši. Bistveno je, da odločitve niso na škodo poslovanja banke, sama statusna oblika ni tako pomembna. Pomembno je, da se pri sprejemanju takšnih odločitev upošteva dolgoročen vidik, saj ima kratkoročno vsak drugačno računico.

• Ukinjajo se tudi agencije za plačilni promet. Kaj to predstavlja za Banko Zasavje?

Na tem projektu intenzivno delamo že nekaj let, od šestih faz prehajamo v tretjo. Moderator je Banka Slovenije, mi smo v bistvu izvajalci. Vanj smo doslej ogromno vložili tako v materialni kot tehnološki in kadrovski obliki. Firme se bodo iz agencij na banke preusmerile v času od enega leta in pol do dveh. Tehnološko so zadeve v zaključni fazi, Agencija in Ministrstvo za

finance se sedaj dogovarjata glede zaposlenih v agenciji ... Čeprav je agencija kot servis zelo dobro delala, smo takšen sistem plačilnega prometa imeli le Slovenci. Paralelni sistem denarnega poslovanja (Agencija + banka) je bil med drugim tudi ovira za vstop v Evropo. Res pa je, da po naši oceni ta fazni prehod ni najboljši, predvsem je predolg in bistveno predrag.

• Kaj pa ta prehod predstavlja za podjetja?

Veliko podjetij se boji prehoda na banke, vendar bo cenovno za večino ugodnejše. Spreminja se tudi režim

plačilnega prometa, saj iz večinoma še vedno papirnate oblike poslovanja prehajamo na elektronski sistem. Prehod bo sočasen, kar bo pozitivno za firme. Mislim, da za firme poslovanje preko več kot dveh bank ne bo smiselno. Bojazen, da bi banka zadrževala sredstva podjetij, pa je popolnoma odveč, saj bi v tem primeru Banka Slovenije takoj reagirala.

Ta prehod prinaša vsebinsko spremembo poslovanja, ne le tehnične. Odpravljen bo sistem knjižnega denarja - ko so se prenašala sredstva, ki jih včasih v resnici sploh ni bilo. Odslej to ne bo več možno, če ne bo denarja, ne bo nakazila, saj se bo denar stekal na enem mestu in izhajal iz ene "vreče".

Agencija za plačilni promet v Hrastniku je ena najmanjših v Sloveniji in bo tudi prva ukinjena, zato bodo hrastniška podjetja prva začela v celoti poslovati preko banke. Poslovanje se bo odvijalo v istih prostorih. Da se tudi tistim, ki bodo fizično poslovali z banko, ne bo potrebno voziti v Trbovlje, smo prostore odkupili. Kasneje bomo zaradi dogovora zaposlili tudi nekaj ljudi iz Agencije.

• Kakšna je vaša kadrovska politika, ste zadovoljni s svojimi zaposlenimi?

Tudi na Banki smo v kadrovskem smislu izvajali racionalizacije in se iz 215 zmanjšali na 186 zaposlenih - v glavnem z mehкими variantami, ki so nenazadnje tudi mnogo cenejše, kot zmanjševanje z ugotavljanjem tehnoloških presežkov.

Na splošno sem z zaposlenimi zadovoljen, res pa je, da se je v Banki bistveno spremenil način dela in povečal obseg, kar velikokrat predstavlja precejšen pritisk na zaposlene. Večina zaposlenih ima pri Banki dolgoleten staž in takšni navadno spremembe čutijo kot obremenitev.

Veliko pozornosti posvečamo izobraževanju - tako funkcionalnemu zaradi sprememb tehnologije, in tudi precej drugih vrst izobraževalnih programov.

S spremembo vloge bank se spreminja tudi funkcija zaposlenih - bolj bodo morali biti usmerjeni na stranke, tako občane kot podjetja - delovati kot tržniki. Bančni uradnik bo moral več razmišljati, več sam presojeti, imel bo več odgovornosti.

Pričakujemo lahko izboljšanje predvsem od zaposlenih v banki.

• Kaj pa slogan - banka prijaznih ljudi?

V odnosu do strank je poleg strokovnosti izredno pomemben odnos. K temu sodi tudi prijaznost. Za pretežni del delavcev si upam trditi, da izpolnjujejo te pogoje. So pa seveda, kot povsod, izjeme, kjer se osebni problemi odražajo tudi pri delu. Upam, da jih je čim manj.

• Mislite, da je dovolj poskrbljeno za varnost bank?

Veliko smo vlagali v to, da bi z vidika tehničnega varovanja in izobraževanja zaposlenih zagotovili varnost, vendar absolutne varnosti ni mogoče zagotoviti.

Pri prostorskem ambientu pa gre za dve stvari - na eni strani dober odnos do strank (ki ne more biti vzpostavljen, če je uslužbenec za skoraj do stropa visokim neprebojnim steklom, z majhno odprtino za predajo dokumentov in denarja) in varnostjo banke oz. uslužbenec. Standardi varovanja se zelo spreminjajo, iz tega razloga adaptiramo prostore; dolska agencija je bila ravno sedaj predvidena za adaptacijo, vendar se je rop žal zgodil prej. Zaradi zagotavljanja varnosti smo tudi spremenili način dela - deljen delovni čas ni najbolj prijeten niti za naše delavce niti za stranke, vendar je s strani varnosti le tako možno preprečiti, da bi kjerkoli na banki bil prisoten le en delavec.

Noben varnostni sistem ni popoln. Če nekdo namerava rop izvesti, mu lahko stvar le otežimo

npr. z visokimi šipami, saj so ropi s preskokom postali že skoraj množični. Včasih so tudi krajin prej reagirali, če so se neznanci pojavljali in nenavadno obnašali, so se čutili dolžne, da obvestijo pristojne organe.

• Veliko je bilo tudi ugibanj, pa tudi malo panike ob prehodu tisočletja zaradi t.i. hrošča. Ne podjetje kot poslovni partner ne občani kot komitenti banke tega nismo občutili. Pa se je kaj dogajalo oziroma kaj ste storili, da se ni?

To, da ni nihče opazil prehoda je najboljši dokaz, da smo se nanj res dobro pripravili in pripravljali smo se leto in pol. Veliko je bilo vlaganj tako v hardware kot v software, najbolj so nas skrbeli bankomati; v lastni hiši smo morali predelati vsaj 100 programov, skratka bilo je ogromno dela. Imeli smo nočna dežurstva, tudi opolnoči pred in po začetku tisočletja, praznične dni so nekateri preživeli na delovnem mestu. Pri tem je aktivno sodelovalo okrog 5 % ljudi, vse ostalo pa je bilo pripravljeno prej. Ni bilo bojazni, da bi se denar ali podatki o njem izgubili, problem so bile le komunikacije. Panike med ljudmi nismo zaznali, saj je po evidenci v naši banki pred novim letom denar dvignilo le pet ljudi, po novem letu pa ga ponovno preneslo na svoj račun.

• Kaj mislite, da bi se dalo izboljšati pri vašem poslovanju - tako z gospodarstvom kot z občani?

Z novo tehnologijo, zlasti pri obdelavi položnic, želimo skrajšati

V evropskih bankah je mnogo več birokracije in togosti kot v naših.

reakcijske čase, saj so vrste v bankah še vedno eden večjih problemov.

Od vsega ostalega pa lahko pričakujemo izboljšanje predvsem od zaposlenih v banki. Od novega vala zaposlenih pričakujemo, da bodo več razmišljali in tudi ob boljši tehnologiji delali bolj kreativno.

• Veliko je pripomb tudi na kratek sobotni delovni čas - le do 11. ure.

Zavedamo se, da je zaradi navad naših ljudi tudi sobota zelo produktiven delovni dan, Sindikati naših delavcev pa protestirajo, zakaj so sobote sploh delovne. Ljudje imajo višje ur, ki jih ne morajo nikdar izkoristiti. Tudi evropska praksa je drugačna - banke so ob sobotah praviloma zaprte.

Rad pa bi povedal, da bo prehod na Evropo marsikoga presenetil v

negativnem smislu, ker je v evropskih bankah mnogo več birokracije in togosti kot v naših.

• Imate sporočilo za bralce Steklarja?

Vse zaposlene v Steklarni lepo pozdravljam v upanju, da bodo imeli čim manj problemov z banko, če pa že, da bodo naleteli na uslužbenca, ki jim bomo znali prisluhniti in jim ustrezno pomagati.

Želim, da bodo tako Steklarna kot vsa nova podjetja uspešno delala v skupno korist, saj smo v veliki meri soodvisni. Za to pa se morajo potruditi vsi tako od vodstva kot slehernega delavca. Izredno pomembna je pripravljenost na sodelovanje tako v firmi, kot tudi med firmami.

Marinka Anžlovar

Priprava na uvedbo sistema kartic zdravstvenega zavarovanja in delitev kartic zavarovanim osebam v Zasavju

Kartico zdravstvenega zavarovanja, kot dokument za izkazovanje zavarovanih oseb pri obisku zdravnika, oziroma pri uveljavljanju zdravstvenih storitev je uzakonil že v letu 1992 sprejet Zakon o zdravstvenem zavarovanju in zdravstvenem varstvu.

S pošiljanjem kartic zavarovancem območne enote Ljubljana, kamor sodijo zasavske občine, bomo pričeli v drugi polovici meseca aprila 2000 in zaključili predvidoma v mesecu juniju 2000.

Zavarovanci Zasavja bomo prejeli kartico zdravstvenega zavarovanja v drugi polovici meseca maja s priporočeno pošiljko z oznako "vrednostno pismo". Poleg kartice bodo v pismu priložena navodila, na kakšen način bomo uporabljali kartico zdravstvenega zavarovanja. "Stara" zdravstvena izkaznica bo predvidoma veljala skupaj s kartico do 30.09.2000.

Ob koncu meseca aprila bo vzpostavljena mreža samopostrežnih terminalov, kjer bo možna potrditev kartice. V Trbovljah bodo locirani samopostrežni terminali v Zdravstvenem domu Trbovlje, Splošni bolnici Trbovlje in na izpostavi Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Sallaumines 2, Trbovlje (okrogla hiša II. nadstropje). V Zagorju bo možno potrjevati kartico v Zdravstvenem domu Zagorje, v Domu upokojeence Polde Eberle-Jamski, Izlake 13 in pa na izpostavi ZZS, Cesta zmage 7. **Za občino Hrastnik je predvidena lokacija samopostrežnega terminala v Zdravstvenem domu Hrastnik, Novi dom 11.**

Za izpolnitev podatkov na kartici ob izdaji bomo uporabili podatke o zavarovancih iz evidenc, ki jih na podlagi prijav zavezancev vodi Zavod, zato je zelo pomembno, da so ti podatki pravilni.

Nemoteno posredovanje in delitev kartic je mogoče zagotoviti le za tiste zavarovance, ki imajo urejeno zavarovanje in popolne osebne podatke v naši bazi zavarovancev. V ta namen že več let čistimo bazo zavarovanih oseb in pisno vabimo osebe, za katere ugotovimo, da nimajo urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja. Zakonska obveza je, da je za vse državljanke nase države, ki imajo stalno prebivališče v Sloveniji nujna tudi ureditev obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Pred samo delitvijo kartic v Zasavju bomo seveda nadaljevali predvsem z obveščanjem zavarovancev in zavezancev o kartici, ki prihaja. Naši zavarovanci pa naj ta čas izkoristijo za ureditev svojih podatkov, v kolikor so se ti spremenili v času od njihove prijave v zavarovanje (npr. sprememba imena oziroma priimka, naslova prebivališča, EMŠO ipd.)

ZZS Slovenije, Vodja izpostave Hrastnik
Simona Papež

Nagrajenci Steklo svetloba 1999 PAVLE BAUERHEIM

Besede generalnega direktorja so bile ob podelitvi priznanja g. Pavletu Bauerheimu sledeče:

“ Pavleta Bauerheima s svojimi 36-letnimi delovnimi izkušnjami po stažu ne prekaša domala nihče. Vendar je ta razlog prav zadnji v nizu razlogov za priznanje.

S svojim zavzetim delom, prizadevnostjo je vseskozi izstopal iz svoje delovne sredine, tako na elektro področju, kjer je delal dolga leta, kot v vlogi izmenskega vodje zmesarne. Opazil je stvari, ki so povprečju ostale skrite in terjal spremembo na boljše, tudi če je na začetku včasih izgledalo nemogoče. Največkrat se je izkazalo, da je imel prav, zato je tako v očeh nadrejenih kot podrejenih, človek, ki zasluži posebno pozornost in priznanje.”

• **Vaše druženje s Steklarno Hrastnik je res dolgo - celih 36 let. Kakšni so bili začetki?**

Pred prihodom v Steklarno Hrastnik sem po končani osnovni šoli odšel v Kanado, kar je bila dejansko moja trajna izselitev k stricu. Po letu dni se je mama odločila, da se vrne domov - v Hrastnik. Izbrala me je, da grem z njo, brat in sestra sta ostala v tujini.

Ravno v tistem času so v Steklarni Hrastnik potrebovali dosti novega kadra. Po pogovoru z bivšim direktorjem g. Klanškom je padla odločitev, da se grem učiti. Po njegovem mnenju je bila najbolj perspektivna elektro stroka in tako sem leta 1959 prišel za električarja. Tedaj smo imeli teorijo v šoli, prakso v tovarni. Po končanem učnem obdobju sem se zaposlil v Steklarni Hrastnik in ji ostal zvest vse do današnjih dni.

Vmes sem odšel tudi v armijo. Za služenje vojaškega roka sem z veseljem izbral mornarico. Služil sem dve leti. Po začetnem rekrutskem obdobju sem se javil za odhod na podmornico, kjer sem bil nato leto in pol v elektro obratu. Tu sem pridobil ogromno znanja o ladji. Na to obdobje me vežejo izredno lepi spomini. Življenje pod vodo nam je vsem pomenilo nekakšen strah in hkrati odgovornost drug do drugega. Tedaj smo se naučili reda ter predvsem kolektivnega dela, ker smo bili od komandanta do zadnjega mornarja vsi izenačeni. Vsi smo se močno zavedali, da je napaka kogarkoli od nas, lahko usodna za celotno posadko na podmornici.

Osebnostno se mi zdi proizvodnja na IS strojih bolj perspektivna, tržišče izdelke iz IS stroja rado sprejme.

Po prihodu iz mornarice sem se vrnil v Steklarno. Nameraval sem nadaljevati študij ob delu, tudi vpisal sem se že, vendar so takrat v Steklarni potekale intenzivne investicije (etapa ena, dve in tri), tako da je bilo v tem času veliko dela, odprte pa so bile tudi možnosti dobrega zaslužka, ker smo delali cele dneve. To je bil glavni vzrok, da sem se močno zavzel za delo in leta so tekla.

Leta 1989 sem bil izbran za izmenskega vodjo v zmesarni. V začetku nisem bil navdušen, kasneje sem pristal. Na tem delovnem mestu delam še vedno.

• **Bili ste tudi na izobraževanju v tujini. Kaj lahko rečete o tem?**

Dvakrat sem bil na izobraževanju na Švedskem. Izobraževanje je potekalo za IS stroje, in sicer za bivši IS 1 oz. sedanje IS 2 ter IS 3. Učenje na Švedskem mi je zelo koristilo, pridobil sem nova znanja, jih dopolnil z novimi izkušnjami. Ko sem bil še v elektro obratu, sem sodeloval pri investiciji ozirom pri montaži IS 2 ter IS 3.

Bil sem tudi na "Hartman brown" seminarju za merilne instrumente. Takrat so bili ti instrumenti glavni za meritve temperature, pritiska, kar danes opravi sodobna elektronika.

• **Verjetno so bila obdobja, ki so vam ostala v spominu, ki se jih velikokrat spomnite?**

Najlepša so bila leta, ko so se izvajale nove investicije. Vedno bom ohranil v spominu prvo investicijo I -

V zmesarni kot tudi v celotni Steklarni potrebujemo delavce širokih profilov.

peči, to je bila proizvodnja kelihov. To je bilo za Steklarno nekaj čisto novega. Tehnološko je bila stvar izredno dobra, zanimiva, vendar tržišče ni pokazalo pravega odziva. Investicija je prinesla veliko novega. Upanja, pričakovanja nas vseh so bila velika, naše razočaranje ob ukinitvi proizvodnje pa na koncu največje. Bana se je potem predelala, vgradili smo preše.

Dobro se spominjam tudi prve proizvodnje stekleničk za penicilin na IS - strojih. Gledali smo jih kot čudo. Eno leto smo imeli velike težave, toda razvoj je opravil svoje. Osebnostno se mi zdi proizvodnja na IS strojih bolj perspektivna, tržišče izdelke iz IS stroja rado sprejme. Tržišče izdelkov gostinskega stekla na prešah se mi zdi zasičeno.

• **Omenili ste že svoje sodelovanje pri mnogih investicijah. Mislite, da je bil razvoj v Steklarni Hrastnik pomemben za prihodnost podjetja?**

Za vsakega posameznika je dobro, da sodeluje pri naložbi, ki se izvaja. Tako stvari poznaš, spremljaš njihov razvoj, naučiš se vedno kaj novega. Razvoj je bil na začetku mojega dela zelo hiter, veliko dela smo opravili kar sami, danes pridejo

tuji izvajalci. Ko sem npr. sam prišel v Steklarno, se je za sistem kurjenja peči uporabljal generatorski plin, nato je bil narejen prehod na mazut, danes plin.

Ko sem prišel v zmesarno, sem sodeloval pri njeni posodobitvi, to je bila t.i. prva etapa. Takrat ko nam je bila ta investicija predstavljena, sem bil še v Delavskem svetu. Vem, da je bilo več različnih ponudnikov izvedbe. Sam sem bil proti izbraniemu ponudniku, ker sem menil, da je tehnično sama izbrana izvedba že zastarela. Drugi proizvajalci so se mi zdeli primerni, vendar je na koncu kljub vsemu prevladala cena. Izbran je bil ponudnik, ki je za svoje delo ponudil najnižjo ceno. Investicija je stekla.

V tem trenutku smo že pred novo naložbo nadaljnje posodobitve. Začela naj bi potekati v mesecu aprilu in naj bi bila nadaljevanje že zgoraj omenjene investicije - posodobitve zmesarne. To je t. i. druga etapa. Pri zadevi se je izkazalo, da je morda zaradi nepravilne izvedbe prve investicije onemogočeno predvideno nadaljevanje investicije, oz. je 2. etapa neizvedljiva. Prisiljeni smo še vedno izvajati spremembe na prvi etapi. Predvidena investicija po mojem mnenju ne bo

Premalo se vlaga v kadre. Dobre kadre je potrebno vzgajati, jih učiti o specifikah steklarske proizvodnje.

prinesla pričakovane posodobitve, ampak bo v bistvu samo posodobitev prve etape. Ali je temu vzrok nepravilna izbira izvajalca investicije 1. etape ali pomanjkanje vlaganja v investicijsko vzdrževanje, se bo pokazalo v kratkem.

• Kako pa je z razvojem?

Moje mnenje je, da trenutno Steklarna razmeroma bolj vzdržuje tekoče stanje, kot pa resnično investira. Tako mislim, ker sem pod vplivom prejšnjih (investicijskih) časov. Danes že tehnično v proizvodnji zaostajamo. Vzrok za takšno stanje je v sledečem:

- Steklarna Hrastnik je bila grajena v času popolnoma drugačne logistike, kot je razvita danes,
- gre že za prostorsko omejenost,
- kapacitete ban niso več zadostne,
- prihajajo novi obrati (ročni, avtomatski),
- finančne omejitve.

Pred leti je bila sprejeta napačna odločitev - odločitev o pričetku avtomatske proizvodnje. Sprva je bilo predvideno, da se prične avtomatska proizvodnja v steklarni v Novem mestu, kjer se je proizvajalo ravno steklo. Proizvodnja ni tekla, zato se je avtomatska proizvodnja preselila v Hrastnik.

• Zakaj je nova investicija pomembna?

Nujna je zato, ker so nastopili problemi v računalniški tehniki, ki že pogosto dela zastoje, pojavljajo se napake, proizvajalec ne zagotavlja več ustreznih rezervnih delov. Investicija predvideva nov računal-

nik. Prišlo naj bi do sprememb tehtnic, ki tehtajo zmes. Sedaj sistem deluje na podlagi slabe kombinacije pnevmatike in elektrike. Na ta način je zelo težko odkriti mesto napake, ali je okvara na računalniškem delu ali na pnevmatiki.

Druga investicija je predvidevala tekoče trakove do peči. Tako bi odpadel transport zmesi z viličarji, katerih vzdrževanje je drago, pri delavcih - viličaristih povzroča veliko okvar. Ampak te spremembe še ni pričakovati.

• Kaj bi lahko povedali o zmesarni nekoč in danes?

Zmesarna se je v letih, odkar jo poznam, organizacijsko zelo spremenila. Trenutno lahko rečem, da imamo dober nadzor nad prihodom surovin, nad stresanjem surovin v silose, imamo nadzor nad transportom zmesi, nad pripravo zmesi ter tudi nad taljenjem zmesi.

Zagotovljen je tudi nadzor kvalitete stekla. Lažja je kontrola kvalitete, napake je nekoliko lažje poiskati. Vendar bi vsi zaposleni morali imeti v zavesti, da je zmes izredno občutljiva, da vsak tujek oz. raznovrstni odpadki, ki ga zaposleni hote ali nehote odvržejo v zmes, lahko povzroči veliko škodo.

V zmesarni kot tudi v celotni Steklarni potrebujemo delavce širokih profilov. To pomeni, da ne smejo biti ozko osredotočeni le na svoje vsakodnevno delo, ki ga opravljajo. Vsak delavec mora obvladati kar nekaj dodatnih del oziroma opravil.

• Kako danes gledate na Steklarno Hrastnik?

Nekaj se investira, nekaj se vlaga, vendar gre vedno za stroške vzdrževanja. Na ta način se stagnira, razvoja ni videti. To je problem naše branže.

Nekaj besed je nujno nameniti procesu lastninjenja. Akti, ki so predvidevali lastninski postopek Steklarne Hrastnik, so bili navidezno dobri, vendar se je izkazalo, da niso. Pričakoval sem, da bo ta proces izpeljan v dveh letih. Po preteku tega časa naj bi delnice začele kotirati na borzi. Še do danes ni nič dorečenega, vse se še razvija, proces lastninjenja še vedno ni dokončan in to verjetno slabo vpliva na podjetje, na zaposlene. V začetku lastninskega postopka je bil velik poudarek na večinskem deležu zaposlenih. Delavci smo bili zavedeni. Čas je pokazal, da bo oz. da naj bo lastnik tisti, ki bo čim prej prinesel kar največ svežega kapitala, ki ga bo nujno vložiti v tehnični razvoj podjetja. Ker lastnik še vedno ni znan, sta razvoj in tehnični napredek podjetja okrnjena.

Po končanem lastninjenju se bo najverjetneje izkazalo, da bo potrebno združenje vseh novo nastalih firm Steklarne Hrastnik (Sinet, Forstek,...) v veliko združenje, po vzoru holdinгов, ki so znani in priznani v svetu. Menim, da je zagotovljen razvoj le močnim, ki pa so lahko takšni le, če so veliki.

Del krivde za opisano situacijo po mojem mnenju nosi tudi sindikat podjetja, ki se je po osamosvojitvi boril le za sindikalno lastnino. Ustvarjali so se novi sindikati, zakoni so se sprejemali brez prisotnosti sindikata. V tem obdobju sprejeti: zakon o privatizaciji, zakona o denacionalizaciji ter stanovanjski zakon za delavca niso najugodnejši. Sindikat je bil popolnoma nepripravljen. Sindikat danes ni pravilno organiziran. Upravni odbor ter svet delavcev sta za firmo, kakršna je naša odveč. Morala bi biti združena v en organ. Predsednik sindikata bi moral biti stacioniran v proizvodnji, bliže delavcem ter financiran iz zunanjega vira prihodka. Danes se sindikat ukvarja z nepomembnimi rečmi (ali so ljudje dobili delovne čevlje, obleke,...). Mislim tudi, da ukinitve socialne delavke ni bila pametna odločitev.

Moti me izgled tovarne, okolje tovarne. Izgled podjetja zaostaja za slovenskimi, vsekakor pa za evropskimi in svetovnimi tovarnami. Prepričan sem, da bi z majhnimi sredstvi ter s kančkom dobre volje lahko bistveno polepšali zunanjo podobo Steklarne Hrastnik. Leta pozitivno vpliva na same zaposlene in tudi na okolje.

Premalo se tudi vlaga v kadre. Včasih je bilo poleg seminarjev, doma in v tujini, tudi več študija ob delu, več je bilo štipendistov. Danes Steklarna Hrastnik prvič v svoji zgodovini obratuje brez elektroinženirja. To za nadaljnji razvoj podjetja nikakor ni sprejemljivo. Dobre kadre je potrebno vzgajati, jih učiti o specifikah steklarske proizvodnje. Potrebna je nekajletna praksa za pridobitev pravih kadrov. Šol, ki dajejo specifično steklarsko znanje ni, potrebno je delo, potrebno je spremljanje vsakodnevnih proizvodnje, potrebno je spoznavanje tehnologije, potrebne so izkušnje.

Moti me prehitro dajanje ocen o ljudeh. Prehitro se ljudje "ožigosajo" s "slabim" delavcem.

Zaposleni velikokrat nima možnosti, da bi se izkazal kot "dober" delavec.

• Priznanje je prišlo pozno, a ne prepozno. Gotovo ste ga bili veseli.

Človek v življenju skuša delati dobra dejanja, poskuša biti dober do svojih najbližjih, do svojih sodelavcev, skratka do ljudi, ki ga obkrožajo. Če pa kdo opazi rezultate njegovega dela, ga pohvali ali nagradi, je to verjetno pravi motiv za nadaljnje delo. Moram reči, da sem bil priznanja vesel, čeprav sem deloval že na različnih področjih in mi tovrstne zadeve nikakor niso tuje.

• Menda ste mnogo svojega prostega časa posvetili kolesarjenju oz. kolesarskemu športu.

Res je, moj glavni hobi je bil kolesarski šport. Kot mladinec sem tekmoval, kasneje sem bil predsednik kluba, nato sem se posvetil treniranju. Opravi sem izpit za kolesarskega trenerja ter sodniški izpit. Svojih 10 najlepših let sem posvetil vzgoji kolesarjev, predvsem gorskih. Dosegel sem tudi nekaj uspehov. S svojimi prijatelji smo ustvarili v

Zaposleni mora na svojem delovnem mestu delati profesionalno, s polno odgovornostjo.

Hrastniku dober kolesarski klub. Za svoje delo sem dobil dosti priznanj. S trenerskim delom sem zaključil ob začetku gradnje nove hiše. Nastale so nove obveznosti, časa za klub ni bilo več.

• Imate sporočilo za bralce Steklarja?

Pred časom sem poslušal na radiu, da je neka firma naročila analizo poslovanja v podjetju z namenom doseganja boljših rezultatov. Izvajalec analize je ugotovil, da je potrebno v izbranem podjetju spremeniti miselnost ljudi. Ne v smislu bojzani za izgubo delovnega mesta, vendar v smislu predanosti delu. Zaposleni mora na svojem delovnem mestu delati profesionalno, s polno odgovornostjo, mora znati združiti teorijo s prakso, svoje znanje mora nadgrajevati z izkušnjami. Vsi zaposleni se morajo(te) zavedati, da je potreben za ohranitev delovnih mest ter za obstoj

tovarne, prispevek VSEH, in sicer v smislu dodatnega izobraževanja. Tisti, ki ne bodo obvladali dela z računalnikom ter ne bodo znali tujega jezika, v nadaljnjih desetih letih ne bodo znali več delati, niti ne v našem podjetju niti v drugem. Zato svetujem, da se usmerijo ne glede na leta na dodatno izobraževanje. To nas vodi v razvoj, to nas vodi v boljši jutri.

Pavel Bauerheim - človek, ki mu novosti pomenijo večni izziv. V pogovoru z njim je čutili dovzetnost za novosti, potrebo po večnem razvoju. Zaradi svojih ambicij, zaradi svoje pripravljenosti za spoznavanje vsega novega, že od vsega začetka izstopa iz svoje delovne sredine. Je človek svojih nazorov, zna zastopati svoja stališča. Nagrada je vsekakor šla v prave roke.

Čestitamo.
Brigita Stopar

POMLAD V ZNAMENJU VOLITEV

V podjetje Opal se je skupno z 220 delavkami in delavci prezaopolnilo tudi šest članov Sveta delavcev Steklarne Hrastnik, zato smo na zadnji seji v skladu z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju sklenili, da izpeljemo postopke za predčasne volitve.

V pripravah na nove volitve smo dopolnili poslovnik o delovanju Sveta delavcev s členom, ki opredeljuje sestavo novega Sveta delavcev. S tem smo omogočili enakomerno zastopnost vseh delovnih sredin, opredelili pa smo tudi mesta za predstavnike posameznih interesnih skupin - predstavnika invalidov in predstavnika sindikata.

Svet delavcev bi sicer še lahko deloval do konca mandata, vendar smo bili na skupni seji sindikata in sveta mnenja, da je potrebno izvesti nove volitve in predvsem pritegniti širši krog zaposlenih za sodelovanje

v Svetu delavcev, ki mora v naslednjem obdobju dobiti večjo veljavo.

Sindikat bo šel na nove volitve z odprto sindikalno kandidatno listo. Listo, na kateri so dobrodošli vsi predstavniki, ki imajo podporo, zaupanje in ugled v svojih sredinah in pa predvsem tisti, ki se bodo s podpisom soglasja za kandidacijo tudi zavedali, da je del obveznosti vsakega predstavnika Sveta delavcev tudi obvezno izobraževanje.

Prav na tem področju je bilo v preteklem obdobju premalo storjenega, saj za izobraževanje žal ni bilo pravega interesa.

Če hočemo dosledno in uspešno zastopati interese zaposlenih, moramo biti za to tudi ustrezno usposobljeni. Zakon nam omogoča več kot dovolj sredstev, ki so namenjena izobraževanju, le od nas samih je odvisno, ali jih bomo tudi izkoristili.

Volitve bodo v začetku meseca aprila. V jesenskem delu leta pa nas čakajo še sindikalne volitve, ki jih bomo izvedli predvidoma v mesecu oktobru.

Vabljeni k sodelovanju!
Soniboj Knežak

Novo podjetje za trženje

Na enem od zadnjih kolegijev smo obravnavali trženje steklenih izdelkov na domačem slovenskem trgu ter ugotovili, da ima Steklarna Hrastnik tržni delež med 10 in 15 %. Ta tržni delež je z ozirom na to, da smo edino slovensko podjetje, ki se ukvarja z avtomatsko proizvodnjo gostinskega stekla, znatno premajhen in potrjuje dejstvo, da Steklarna Hrastnik ne obvladuje slovenskega trga. Razloge je iskati predvsem v nas samih, saj je naše podjetje na komercialnem področju premočno proizvodno orientirano.

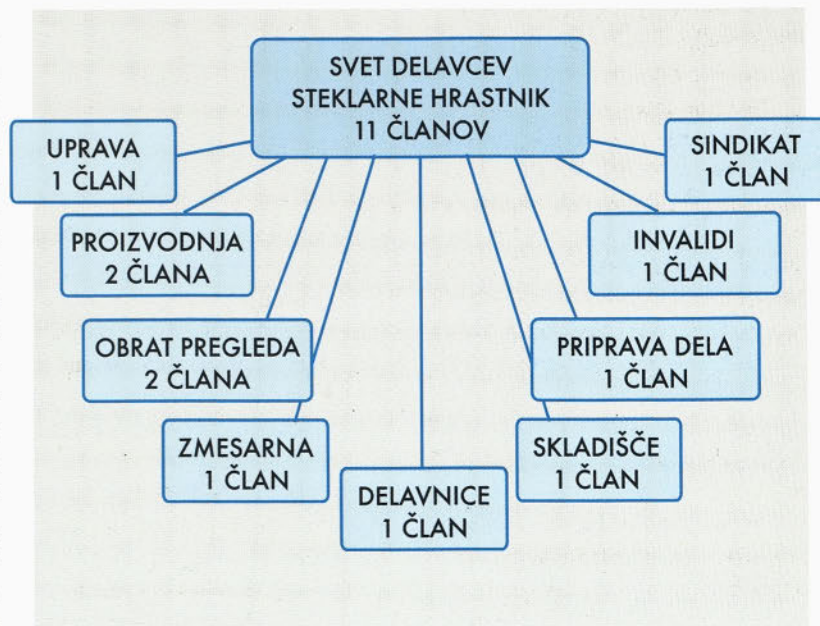
Ocena članov kolegija je bila, da bistveno drugačnega dela v komercialnem sektorju tudi v bodoče ne moremo pričakovati, saj je glavnina njegovih aktivnosti usmerjena v trženje steklenih izdelkov industrijskim kupcem ali grosistom v tujini. Na podlagi temeljite razprave smo se odločili, da Steklarna formira hčerinsko podjetje z imenom INTERIER Hrastnik, ki se bo ukvarjalo s prodajo steklenih izdelkov za široko potrošnjo.

S tem podjetjem želimo postati boljši dobavitelj obstoječim grosistom na slovenskem in hrvaškem trgu, obenem pa zapolniti tiste tržne niše, kjer Steklarna danes ni prisotna. Naše podjetje posluje z mnogimi podjetji v tujini, te poslovne vezi pa nam bodo omogočile kompletiranje ponudbe podjetja Interier Hrastnik s steklenimi izdelki, ki jih sami ne proizvajamo. Steklarna Hrastnik bo s tem podjetjem postala celovitejši in učinkovitejši dobavitelj steklenih izdelkov za slovenski in hrvaški trg.

Podjetje bo imelo sedež v Hrastniku, zaposlovalo bo domače ljudi, s čimer se bo odprlo nekaj novih kvalitetnih delovnih mest in na neposreden način, čeprav skromno, prispevalo k dvigu življenjske ravni celotne hrastniške doline. Uspešnost podjetja Interier Hrastnik bo v največji meri odvisna od direktorja tega podjetja, ki si bo izbral najožje sodelavce ter v največji meri koncipiral poslovno politiko novega podjetja. V mesecu marcu tega leta bomo vložili ustanovitvene dokumente na Gospodarsko sodišče, registracijo pričakujemo sredi letošnjega leta, takrat pa naj bi podjetje tudi pričelo poslovati s polno paro. Tudi temu podjetju želim čim več poslovnih uspehov.

Mag. Stojan Binder

SHEMA NOVE SESTAVE SVETA DELAVCEV

LIGHT + BUILDING 2000

(19.03.-23.03.2000)

Leto je naokrog in zopet je napočil čas za sejme. Sejem za namizno in embalažno steklo je že bil v mesecu februarju. Razsvetljavno steklo in svetiila pa naj bi se to leto prvič predstavila v Frankfurtu, v mesecu marcu. Spremembo kraja so kot je pokazala statistika pozitivno sprejeli vsi nekdanji razstavljalci sejma v Hannoveru. Razlogov za prestavitev sejma naj bi bilo več, najpomembnejši pa so sigurno trije in sicer:

- Frankfurt je eden izmed najpomembnejših evropskih finančnih in gospodarskih centrov, poleg tega pa ima tudi enega največjih letališč v Evropi ter s tem omogoča lažji dostop do sejma prav vsakomur, ne glede od kje prihaja.
- Vsekakor pa ne gre zanemariti tudi njihove izkušnje z organizacijo sejmov ter know-howom, s katerim razpolagajo. Letno organizirajo kar preko 70 sejmov, od katerih je 15 mednarodnih in na katere privabijo preko 2 milijona obiskovalcev iz vsega sveta.

Ugotavljamo, da imamo še rezerve in da bi bilo mogoče narediti še več.

Novi Light+Building sejem v Frankfurtu bo tako prvič pod svojo streho predstavljal firme s področja razsvetljave, elektro-tehnologije, klima naprav in gradbenih storitev. Tak naj bi po njihovem privabil iz teh področij tako proizvajalce, distributerje, kot dizajnerje, investitorje, arhitekta ter konstruktorje in planerje v gradbeništvu.

Odgovorni v firmi Opal Hrastnik d.o.o. smo dolgo razmišljali ali naj sploh aktivno, s svojim razstavnim prostorom, nastopimo na tem sejmu ali ne. Sejmi so dandanes izrazito specializirani in usmerjeni zgolj v predstavitve. Njihov namen je privabiti profesionalce, torej neposredne ponudnike blaga in investicijske kupce

ali trgovce na debelo. Je torej ena od prodajnih poti. Vendar pa stroški, ki so povezani z udeležbo na sejmu običajno niso zanemarljivi. Zato smo se predvsem spraševali ali bodo koristi od našega nastopa opravičili izbiro te prodajne poti. Vzrokov zakaj smo se na koncu odločile za svoj razstavn prostor je več. Naj tu navedem le najpomembnejše:

- Ob koncu lanskega leta smo pri planiranju proizvodnje za leto 2000 predvidevali, skoraj enak obseg proizvodnje 15-tih brigad, kot jih je v lanskem letu realiziralo prejšnjih 18 brigad. Trenutno pa ugotavljamo, da imamo še rezerve in da bi bilo mogoče narediti še več. Za to pa so potrebni novi kupci oz. trg, ki bo absorbiral povečan delež proizvodnje. Kupci, ki jih že imamo niso sposobni prevzeti vse kar ponujamo, po drugi strani pa nam ni niti v interesu, da bi delež naših največjih kupcev (RZB, Peill+Putzler, Meltemi) povečevali, saj bi s tem samo še povečali odvisnost od njih. Sejem je torej priložnost, saj se na njem srečamo tako z razstavljalci-konkurenti, kot z obiskovalci, ki so lahko naši redni ali potencialni odjemalci. Zaradi vse večje zasičenosti trga s podobnimi in enakimi izdelki, kot jih ponujamo

mi, pa postaja vse pomembnejše, da pravilno ocenimo tveganja in dosežemo čim boljši izbor kupcev. Pomembne ciljne skupine kupcev pa sprejemajo na sejmih svoje pred-odločitve za nakup.

- Najpomembnejše kar omogočajo sejmi pa je osebni stik. Le-ta daje možnost takojšnje ocenitve kupčeve osebnosti in sproščen pogovor. Takšna oblika komuniciranja lahko preraste v pravi "relationship marketing".
- Pomemben razlog nastopa na sejmu pa je tudi prisotnost konkurence. Na relativno majhnem prostoru se zbere skorajda vsa konkurenca. Primerjavo z le-to pa je najboljša učna ura, pa še najcenejša je.

Sejmi so dandanes izrazito specializirani in usmerjeni zgolj v predstavitve.

Konkurenca namreč ne počiva. In sejmi ponujajo idealno priložnost za posredovanje novih idej in proizvodov strokovnemu občinstvu, medijem in predvsem kupcem. Potrebno je samo poiskati ravnovesje med potrebami in pričakovanji trga ter našimi realnimi zmožnostmi. Pošteno si moramo priznati, da na sejmu nimamo kaj iskati, če nimamo kaj pokazati.

- Pokazati pa je potrebno nekaj novega. In lahko se pohvalimo, da nam je po dolgem času zatišja na področju razvoja novih izdelkov v Opalu uspelo v zelo kratkem času razviti kar nekaj novih izdelkov. To so nove opalne plafonjere polavtomatske proizvodnje, katere bomo za potrebe sejma predstavili tudi na posebnem prospektu. Frankfurti sejem pa bo naša prva priložnost za testiranje novih izdelkov, pridobivanje mnenja potencialnih kupcev in seveda sklepanje poslov. Poleg

tega pa želimo tudi že obstoječe kupce zainteresirati za skupno sokreiranje novih izdelkov. In sejem je vsekakor prava priložnost v tej smeri.

Kaj torej pričakujemo od nastopa na sejmu?

Predvsem pridobitev novih poslovnih partnerjev in s tem razširiti svoj tržni delež, povečanje prepoznavnosti oz. predstavitev firme Opal Hrastnik d.o.o. (v ta namen je bila v komercialni izdelana tudi brošura v angleškem jeziku o osebnem profilu firme), povečati lojalnost že obstoječih kupcev, spreminjati mnenja v pozitivni smeri o naših izdelkih ter ohraniti svoje prednosti. Poleg vsega navedenega pa nam bo ogled sejma omogočil tudi seznanitev s svetovnimi trendi, vedno dobrodošla pa je tudi izmenjava informacij z ostalimi predstavniki industrije in trgovine.

Edita Čadež

ZANIMALO VAS BO

ORGANIZIRANOST

Družba Opal d.o.o. posluje samostojno šele od 01.01.2000. Organizirani smo v dveh sektorjih - proizvodni (ločen na obrate ročne in polavtomatske proizvodnje, ter oddelke brusilnice, mizarnice in vzdrževanja) in mu načeljuje Matjaž Guček in komercialni sektor, ki ga vodi Edita Čadež. Poleg tega pa imamo še tri službe - Službo priprave dela, pod vodstvom Izidorja Bizjaka, Finančno službo pod taktirko Magdalene Šurina in Službo kontrole kakovosti, ki jo je prevzela Joži Sticher.

KADROVSKE VESTI

Nihanj na kadrovskem področju še ni bilo. Kot ob ustanovitvi, nas je še vedno 229 in to število ohranjamo. Za enega delavca vodimo postopek prekinitve, ki pa še ni zaključen. Večinoma smo zaposleni za nedoločen čas, med nami pa je tudi 18 delavcev, ki imajo sklenjeno delovno razmerje za določen čas in 9 delavcev, ki delajo na podlagi delovnega dovoljenja.

Prevladujejo moški, ki jih je 133 ali 58 %, žensk je 96 oz. 42 %. Naš najstarejši delavec ima 54 let, naj-

mlajši pa je januarja dopolnil 18 let, povprečna starost pa je 35,8 let. Večina delavcev opravlja svoje delo na izmene, in sicer na tri 170 delavcev (od tega 69 žensk), na dve 19 (12 žensk) in le dopoldan 40 delavcev (15 žensk).

JUBILANTI

V novi firmi sta dva delavca dopolnila prvo okroglo obletnico dela - 10 let dela. To sta Tomaž Gričar, ki dela kot reglar v oddelku vzdrževanja in Franci Rot, tehnolog v pripravi dela. Obema čestitamo.

OSTALO

Dogajajo se tudi zadeve, ki ne spadajo toliko v obseg dela, so pa zanimive za bralce.

Našemu delavcu Vladu Kurniku in njegovi ženi Urški se je rodila ljubka deklica Laura Viktorija.

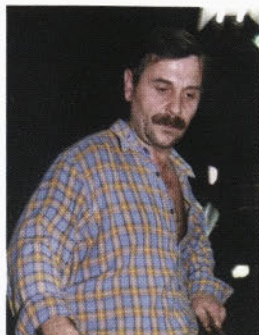
Med mnogimi, ki se izobražujejo ob delu, sta sodelavca Guido Golob in Dejan Zupančič uspešno zaključila trgovsko šolo.

Tudi njima čestitamo.

Na poroke pa bomo morali kot izgleda počakati na pomladanski čas.

Kadrovski referat
Marinka Anžlovar

NAŠI DELAVCI O NAS

Milan Osenjak, ročni pihalec - brigadir

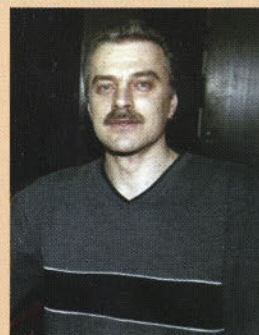
Mislím, da se spremembe dogajajo v pozitivni smeri. Večina delavcev čuti večjo odgovornost, vsak po svojih močeh se skušamo še bolj potruditi za količinsko in kvalitetno dobro proizvodnjo.

Seveda nekateri problemi ostajajo - zaradi dima in smradu, ki nastaja pri brizganju, težko delamo; ko bo vročina, bo še slabše. Poleg tega za vse napake na izdelkih okrivijo steklarje, čeprav je veliko tudi drugih, zlasti napaka stekla. Na vsak način bo potrebno čim prej

poskrbeti za peč, ki je dotrajana, premajhna in se iz nje odvzema preveč steklovine.

Zelo mi je všeč, da se brigadirji vsake tri tedne sestanemo, imamo možnost povedati svoje mnenje, kaj predlagati ... Doslej nas ni nihče nič vprašal. Zlasti me veseli, da to ni le prazno govorjenje, ampak se nekatere pripombe in predlogi že upoštevajo. Dobro bi bilo, če bi se vsakih nekaj mesecev sestrili prav vsi, morda po izmenah, da bi lahko sleherni delavec prispeval k skupnemu dobremu.

Z vodstvom sem zadovoljen, zelo se zanimajo za proizvodnjo, pa tudi za nas. Upam, da bo tako tudi ostalo in da je tudi vodstvo zadovoljno z nami. Mislím, da vsi skupaj dobro delamo, nam in njim bi zaželel tisto nekaj poslovnih sreč, ki je tudi potrebna za uspeh.

Jože Drame, komercialist

Naša pričakovanja po 1. 1. 2000 so bila velika, občutili pa smo tudi nekaj negotovosti. Strah se je pojavljal predvsem zato, ker smo kar prevečkrat slišali, da je ravno poslovanje PC razsvetljave negativno.

Menim, da je pečat steklarjev skozi zgodovino omogočil razcvet steklarstva v naši dolini. Nekateri so kar prehitro pozabili, da brez rok steklarjev danes ne bi bilo steklarne ne t.i. hčerinskih firm. Mislím, da moramo uspeti, prav zaradi tradicije steklarstva.

Uspeh nove firme pa je odvisen tako od pripravljalcev zmesi kot od viličaristov, ki naše blago odpremljajo. Vedeti moramo, da gre en izdelek steklarja skozi mnogo rok in v zavesti vsakega, ki to steklo prime v roke mora biti, da je v tem steklu tudi del njegove plače in prihodnosti.

Zdi se mi, da smo se kar prehitro ločili, na "to je vaše in to je naše". Glede na to, da nam je Steklarna marsikaj obljubljala in da je bilo vse povedano, kot da je firma Opal edina možnost za preživetje ročne in polavtomatske proizvodnje, moram reči, da se moramo v glavnem potruditi sami, ker je to največja garancija dobrih rezultatov.

Kupci so novo firmo Opal sprejeli z mešanimi občutki, v večini vsakdo pričakuje boljše rezultate firme in s tem tudi nižje cene in boljše kvaliteto. Vedeti moramo, da je konkurenca na trgu velika. Steklarne iz Vzhoda že delajo tudi izdelke, ki so v višjem cenovnem razredu, tako da je naš glavni adut na trgu kvaliteta.

Kot komercialist v Opalu si želim veliko naročil, dobro steklo, odlične izdelke in seveda kot vsak tudi dobro plačo.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vodstvu naše družbe za pozornost in darila ob dnevu žena, še posebej pa Matjažu Gučku, ki nas je presenetil na vseh treh izmenah.

Ženske Opala d.o.o.

Zlata Vidmar - pregledalka

Odnosi med ljudmi so se na splošno spremenili na slabše - še ko smo bili pod skupno taktirko, po ločitvi pa se počutim kot drugorazredna delavka. To občutim na vsakem koraku od nekaterih delavcev Steklarne, ki se še rodili niso, kot sem jaz v "njihovi" Steklarni že delala. Že prej so nam bile odvzete tudi mnoge ugodnosti - ni več počitniških domov, planinskega doma, strelišča, nova firma nima nobenega stanovanja, sedaj smo tuji že v tovarni. To me zelo boli.

Na skupnem nivoju nas zaenkrat povezuje še sindikat, ko bomo izvolili svojega, tudi tega ne bo več.

Vodilno ekipo lahko le pohvalim, čeprav včasih ne razumejo, da 100 % proizvodnja ni možna in da nekaj odpada vedno bo. Sicer pa so veliko več med nami, kažejo več zanimanja za izdelke in tudi naše delo. Zlasti mi je všeč odnos našega direktorja do delavcev.

Všeč mi je tudi spremenjen način dela, ko se pregledalke menjavamo na hladilnih pečeh. Tako bolj razumemo druga drugo in si med seboj pomagamo, kar se včasih skoraj ni zgodilo. Trenutno nam zaradi odsotnosti manjka ljudi, pa vendar... Računamo, da bo kmalu bolje.

Želela bi, da bi vsem dokazali, da tudi sami lahko obstanemo in to na račun dobrega dela delavcev in vodilnih, čeprav so nas skoraj vsi že odpisali.

Mesuda Pašagič, voznica viličarja

Za skladišče Opala se skoraj ni nič spremenilo, ker smo se dogovorili, da do preselitve nalagamo skupno tako za Steklarno kot za Opal. Po nekajdnevem ločenem delu se je namreč izkazalo, da zaradi skupnega prostora in osnovnih sredstev, pa tudi odnosov med nami ni mogoče delati kot je bilo zamišljeno - samostojno.

Stikov z nadrejenimi je v novi firmi več, saj se pozna, da smo manjši in je vsak delček delovnega procesa zelo pomemben. Včasih

smo mi iskali navodila pri predpostavljenih, sedaj se zgodi, da nas direktor sam poišče zaradi določenih informacij.

Možno je, da bo po preselitvi skladišča na Kranjsko tudi slabše, vendar si zelo želim, da bi se to zgodilo čim prej in da začnemo delati na svoj način in račun.

Srečko JAKOPIČ, strojni rezalec

Pri delu ne občutim bistvenih sprememb, le da so kupci, zlasti Peill Putzler, postali še zahtevnejši in moramo še bolj paziti na kvaliteto. Vesel sem, da vodilna ekipa podjetje dobro vodi, da vidimo perspektivo, da ne bomo kar potonili, tako kot so nam nekateri privoščljivo obetali. Zato tudi z razumevanjem sprejemamo nekatere ukrepe, ki prinašajo spremembo nekaterih navad in razvad - prihod in odhod na malico, v kopalnico... Če se iz ustvarjanja večjega reda vidi

boljše poslovanje, je tako prav tudi nam. Seveda pa po tako kratkem času delovanja nove firme ostaja mnogo starih problemov, zlasti so zaskrbljujoči dotrajani stroji, s katerimi težko kvalitetno delamo.

S sodelavci se je pogovarjala Marinka Anžlovar

ZDRAVSTVENI PREGLEDI DELAVCEV

Zakonske osnove

Veljavna zakonska osnova iz leta 1971 določa pošiljanje delavcev na zdravstvene preglede. Za izdajo novega pravilnika sta pristojni Ministrstvo za zdravstvo in Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve. Sprejetje je dolgotrajno, čeprav je bil leta 1992 že izdelan osnutek Pravilnika o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev. Vendar pa osnutek ne prinaša korenitih sprememb za delavce. Bistvena sprememba je v tem, da delodajalcu nalaga izdelavo zdravstvene ocene delovnega mesta

ter da za nekatere obremenitve in škodljivosti dopušča daljše roke za obdobje zdravstvene preglede.

Namen zdravstvenih pregledov je ugotavljanje zdravstvenega, telesnega in duševnega stanja delavcev in ocenjevanje njihove delovne sposobnosti iz zdravstvenega vidika ter odkrivanje zgodnje zdravstvene okvare in preprečevanje invalidnosti.

Preventivne zdravstvene preglede razdelimo na:

- Predhodne zdravstvene preglede
- Specialne zdravstvene preglede
- Obdobje zdravstvene preglede
- Druge zdravstvene preglede

Pošiljanje delavcev na zdravstvene preglede

Delavce Steklarne Hrastnik na predhodne zdravstvene preglede pošilja kadrovska služba, na obdobje

ne pa sektor varstva pri delu družbe Sinet. Izbor, katere delavce bomo poslali na zdravstvene preglede, je odvisen od obremenitev na delovnih mestih ter nevarnosti za poškodbe pri delu. Strošek pregledov je dokaj visok, zato je število poslanih delavcev odvisno od uspešnosti poslovanja Steklarne Hrastnik.

V lanskem letu smo na zdravstvene preglede pošiljali predvsem delavke iz obrata pregleda. Da lahko ženske opravljajo nočno delo, je potrebno pridobiti dovoljenje s strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, za kar je pogoj brezhibno zdravstveno stanje, ki se dokazuje s spričevalom o opravljenem zdravstvenem pregledu.

V primeru, da je rezultat obdobje zdravstvenega pregleda nezmožnost delavca za navedeno delo oziroma so omejitve, obvestimo kadrovsko službo in vodstvo Steklarne Hrastnik, da prerazporedi delavca na ustrezno delovno mesto.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu v 36. členu določa, da se morajo delavci odzvati na zdravstvene preglede. Če tega ne storijo, so huje kršili obveznosti iz delovnega razmerja, zaradi česar jim lahko preneha delovno razmerje.

Rad bi opozoril, da je potrebno na zdravstvene preglede priti točno določeni uri. Tako se boste izognili dolgotrajnem čakalju.

Aleš Bočko

Poročilo o opravljenih obdobjih zdravstvenih pregledih v letu 1999

V letu 1999 smo v ZD Hrastnik - Dispanzerju medicine dela, prometa in športa obdobje pregledali 70 delavcev, od tega 41 pregledalk, 15 cizelerjev in 14 ostalih.

Ugotovitve

Povprečna starost pregledanih je bila 37,6 let, povprečna skupna delovna doba je bila 17,4 leta, na sedanjem delovnem mestu so povprečno delali 11 let.

Pri pregledanih sem v povprečju ugotovila 1,74 dejavnikov tveganja za prezgodnji nastanek in razvoj kroničnih degenerativnih obolenj predvsem srca in ožilja ter gibal. Najbolj pogosti dejavniki tveganja so:

Ugotavljanje bolezni in okvare zdravja

Zap.št.	Bolezni in okvare zdravja	pregledalke		cizelerji		ostali		skupaj	
		št.	%	št.	%	št.	%	št.	%
1.	Okvare sluha	7	17,1	8	53,3	5	35,7	20	28,6
2.	Bolezni prehrane in presnove	7	17,1	3	20,0	8	57,1	18	25,7
3.	Bolezni srca in ožilja	14	35,0	1	6,7	1	7,1	16	22,9
4.	Bolezni gibal	10	25,0	4	26,7	2	14,3	16	22,9
5.	Okvare vida	12	30,0	1	6,7	1	7,1	14	20,0
6.	Zobna gniloba	6	15,0	2	13,3	0	0	8	11,4
7.	Bolezni krvi (slabokrvnost)	3	7,5	0	0	1	7,1	4	5,7

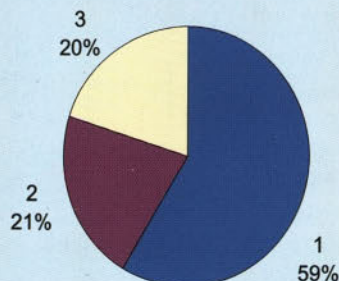
Ocena vpliva delovnih obremenitev na nastanek in razvoj ugotovljenih bolezni in okvar zdravja

Poklicnih bolezni med pregledanimi delavci nisem ugotovila. Pri eni delavki (rezalka) je ugotovljena nevarnost nastanka poklicne okvare sluha in je svetovana premestitev na drugo ustrezno delovno mesto. Domnevamo, da so na nastanek in razvoj nekaterih obolenj, poleg drugih možnih vzrokov (starost, spol, dednost, kajenje, prekomerna hrana, pomanjkanje telesne rekreacije, prehrabne navade...), verjetno

vplivale tudi obremenitve in škodljivosti pri delu. To so:

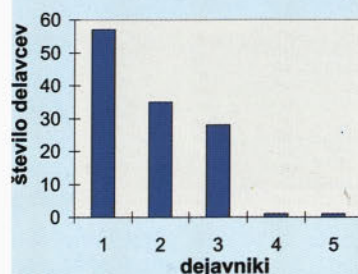
- naglušnost (delo v ropotu)
- bolezni gibal (prisilne drža, hiter tempo in vsiljen ritem dela)
- bolezni ožilja (stoječe delo (krčne žile)
- okvare vida (slaba osvetlitev, bleščanje, bližinsko delo)

Število pregledanih po delovnih mestih

- 1 pregledalke
- 2 cizelerji
- 3 ostali

Dejavniki tveganja

- 1 - pomanjkanje rekreativne telesne aktivnosti
- 2 - prekomerna telesna teža
- 3 - kajenje
- 4 - povišane maščobe v krvi
- 5 - povišan sladkor v krvi

Ocena zdravstvenega stanja

Zdravstveno stanje je bilo v mejah normale pri 42,8% pregledanih delavcih, ostali so imeli lažje okvare zdravja. Težjih okvar zdravja pri pregledani skupini delavcev nisem ugotovila.

Ocena delazmožnosti

Priporočila

Za ohranitev zdravja in izboljšanje zdravstvenega stanja pregledanih delavcev priporočam:

- zdrav način življenja: pravilno prehrano, vzdrževanje telesne teže in telesne kondicije, odpravljanje razvad, sanacijo zobovja itd.
- za pregledalke stekla priporočam nošnje ortopedske obutve
- pri delu pregledalk, glede na pogoste težave s strani krčnih žil, ploskih stopal ter bolečin v križu in vratu priporočam ergonomske ukrepe: uporabo stolov, da bi lahko vsaj občasno opravljale delo sede ali vsaj v polsedečem položaju
- priporočam usposabljanje zaposlenih iz prve pomoči pri opeklinah in vrezninah.

dr. Seima Kazaferovič,
spec. med. dela, prometa in športa
ZD Hrastnik

Boža Marcen in Tanja Ramšak pre-
razporejene k samostojnemu podjet-
niku.

UMRLA (1 delavka):

Zadnji dan leta 1999 pa je bil kljub pričakovanju in veselju tudi tragično zaznamovan, saj je bila prekinjena življenjska pot Asime Pajič, pregledalke v obratu pregleda.

V mesecu decembru 1999 pa je delovno razmerje v Steklarni Hrastnik prekinilo tudi 229 delavcev, predvsem iz PC razsvetljava, ki so bili prerazporejeni v novoustanovljeno firmo OPAL HRASTNIK d.d., ki je pričela s poslovanjem 01.01.2000.

Ta najbolj prazničen mesec v letu pa je bil za Zvezdano Tošič, pregledalko v obratu pregleda tudi najsrečnejši, saj je izvoljencu Radivoju Prodanoviču rodila sina Marka.

Mesec DECEMBER 1999 je Steklarna Hrastnik vključno z vsemi spremembami zaključila s skupnim številom 551 zaposlenih, od katerih je bilo 252 žensk in 299 moških, od tega je bilo 44 delavcev sprejetih za določen čas.

V mesecu JANUARJU 2000 nismo na novo zaposlili nobenega delavca, delovno razmerje pa je **PREKINILO 11 DELAVCEV**:

DOLOČEN ČAS (7 delavcev):

Nataša Kreže, Mejrima Seferovič, Zemira Zahirovič, Pava Ivešič in Suzana Odžič, vse so bile zaposlene kot pregledalke 3 v obratu pregleda, Saudin Hotič, zaposlen kot odnašalec stekla, delovno razmerje za določen čas pa se je izteklo tudi Urošu Brunčku, ki je opravljal delo skladiščnik v prodajalni.

UPOKOJEN (1 delavec):

V prvem mesecu leta 2000 pa se je upokojil Ivan Prah, ki je bil do upokojitve zaposlen kot skladiščnik orodja.

V SINET (1 delavec):

V družbo Sinet, d.d. je bil po zaključenem bolniškem staležu prerazporejen Derviš Huzejrovič, ki je opravljal dela pomožnega delavca.

SPORAZUMNO (1 delavec):

Za sporazumno prekinitev delovnega razmerja pa se je odločil Samo Kreže, ing., v Steklarni zaposlen na delovnem mestu elektronika 1.

Mesec JANUAR 2000 smo zaključili s 541 zaposlenimi, od katerih je 247 žensk in 294 moških, podatek v obravnavanem mesecu pa vključuje tudi 37 delavcev sprejetih za določen čas.

V mesecu FEBRUARJU 2000 smo na novo ZAPOSLILI 2 delavca, in sicer:

V Službo razvoja in oblikovanja smo v tem mesecu za določen čas enega leta sprejeli diplomirano oblikovalko vizualnih komunikacij Severino Trošt Šprogar.

V mesecu februarju pa smo omogočili 6- mesečno pripravništvo Gregorju Lipcu, ki je za določen čas zaposlen kot konstruktor v tehnološki pripravi dela.

Mesec FEBRUAR 2000 smo zaključili s skupnim številom 542 zaposlenih, od katerih je 248 žensk in pa 294 moških, od tega je 37 delavcev sprejetih za določen čas, imamo pa tudi enega pripravnika.

Nekaj naših delavcev je v predstavljenem obdobju dopolnilo tudi delovni jubilej:

10 LET

Denis Perko

20 LET

Jože Drame, Janez Kušar, Stanislav Orožen, Blaž Pepelnjak, Franc Rajh, Milan Šunta in Sada Miftari

30 LET

Milan Crnkovič, Dušan Savič, Zlata Bec, Joži Vavtar in Miroslav Zorec I.

IZOBRAŽEVANJE:

V zadnjih nekaj letih se je veliko naših delavcev odločilo za izobraževanje ob delu, nekateri so dobili tudi podporo podjetja. Doslej njihovih imen tudi po zaključku šolanja nismo objavljali. Odločili smo se, da je to pomembna kadrovska vest zato bomo nove diplomante odslej objavljali.

Od novembra 1999 do februarja 2000 sta šolanje uspešno zaključila Brigita Povše, ki je zaključila srednjo trgovsko šolo in s tem pridobila poklic prodajalke in pa Enes Rakovič, ki je z odliko končal Fakulteto za strojništvo in s tem postal inženir strojništva.

Čestitamo vsem!

Kadrovska služba
Sabina Medved

ZANIMALO VAS BO

Precej časa je minilo, odkar ste bili nazadnje seznanjeni s spremembami, ki so se v tem času dogajale na kadrovskega področju v Steklarni Hrastnik. Prepričana sem, da si boste z veseljem prebrali nekaj spodnjih vrstic in videli kaj vse se je dogajalo v teh nekaj mesecih.

Mesec NOVEMBER 1999 smo zaključili s skupnim številom 801 zaposlenih, od katerih je bilo 357 žensk in 444 moških, od vsega pa je bilo 80 delavcev sprejetih za določen čas.

V mesecu DECEMBRU 1999 nismo zaposlili nobenega novega delavca, delovno razmerje v Steklarni Hrastnik pa je **PREKINILO** kar nekaj delavcev:

DOLOČEN ČAS (10 delavcev):

V zadnjem mesecu tega leta se je 10 delavcem izteklo delovno razmerje sklenjeno za določen čas. To so: Alen Alešnik, Bojan Strehar, Marjan Zebič, Branko Hohkraut, Jože

Žveglič, Drago Simeunič, Zoran Bagara in Tomaž Palčnik. Vsi so bili zaposleni v PC razsvetljava kot odnašalci stekla. Določen čas je potekel tudi dvema delavkama, in sicer Petri Laznik in Dragani Burkeljc, ki sta opravljali dela pregledalke v obratu pregleda.

IZKLJUČENA (2 delavca):

Karlo Antunovič, zaposlen kot odnašalec stekla in Aljoša Hočevnar pregledalka 3 v obratu pregleda.

SPORAZUMNO (3 delavci):

Za sporazumno prekinitev so se v mesecu decembru odločili: Boštjan Pragar, zaposlen kot samostojni komercialist, Aleš Kreže - odnašalec stekla v PC razsvetljavi in Milan Jožič zaposlen v istem obratu obratu, vendar kot krogljar.

PRERAZPOREDITEV K DRUGEMU DELODAJALCU (3 delavke):

Ker se je Industrijska prodajalna iz sklopa Steklarne Hrastnik izločila, so bile prodajalke v njej Sabina Klemen,

Kot dopolnilo rubrike "Zanimalo vas bo" oziroma kot njen poseben dodatek, bomo tokrat namenili nekaj vrstic dosežku - uspehu na področju izobraževanja, ki ga je zabeležil direktor podjetja.

Stari pregovor pravi, da se učimo celo življenje, nekateri izmed nas pa to učenje kronajo tudi z uradnim priznanjem. Direktor Stojan Binder, je v letu 1997 vpisal podiplomski študij na Ekonomsko poslovni fakulteti - MBA Maribor, smer finančni management. Študij je potekal intenzivno 3 leta, s tedenskimi predavanji vsak mesec. Tako kot predavanja so sledili tudi v roku opravljeni izpiti. Magistrsko delo katerega osnova je primer Steklarne Hrastnik je pod naslovom "Podjetje v sanaciji" opravil pri predmetu finančni management. Podiplomski študij je končal 21. 1. 2000 in si pridobil naziv magister poslovedenja in organiziranja MBA. Za dosežen uspeh mu iskreno čestitamo.

V mesecu februarju sta praznovala zlato poroko dva para, ki sta nekoč delala v naši sredini.

To sta *Karli in Antonija Dremel*, ki sta se poročila 4.2.1950 in *Vinko in Ljudmila Kurent*, ki sta stopila v zakonski stan 18.2.1950.

Vsem iz srca čestitamo!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage

VERONIKE PAVLIČ

se prisrčno zahvaljujem sodelavcem remontne delavnice in ostalim kolegom za izraženo sožalje in podporo.

Alojz Poavlič z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA KNEZA - PEPIJA

se iskreno zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma Hrastnik, še zlasti dr. Krpini, sodelavcem Steklarne, vodstvu družbe Sinet ter sosedom, prijateljem in znancem za pomoč in bodrenje v najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi pevcem za žalostinke, kapelniku steklarske godbe g. Cerarju za odigrano tišino in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena Sonja, hčerki Tatjana in Mateja z družinama

Opravičujemo se za napako pri tisku v decemberski številki Steklarja na strani 7 in ponovno objavljamo naslednjo zahvalo:

ZAHVALA

Ob mojem srečanju z Abrahamom se zahvaljujem družbi Stedek iz Trbovelj in vsem zaposlenim v satinirnici za čestitke in darilo. Obenem želim vsem zdravo in uspehov polno leto 2000.

Silva Centrih

ZAHVALA

Ob izgubi ljube žene, mame in omice

ERIKE KNAP

se iskreno zahvaljujemo vsem stanovalcem bloka Log 28/a in prijateljem za darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti.

Najlepše se zahvaljujemo godbi za odigrane žalostinke in Tišino, pevcem in g. duhovniku.

Žalujoči mož Niko in sin Andrej z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje mame se iskreno zahvaljujem za sočustvovanje, moralno in denarno pomoč sodelavkam in sodelavcem izmene Fabjan-Trinker in Klanšek-Žagar.

Milka Lukjanovič

ZAHVALA

Ob slovesu dragega moža, očeta, deda in pradedca

OTONA ŽLINDRA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrazili sožalje, podarili cvetje in sveče in počastili njegov spomin na pogrebni svečanosti.

Posebej se zahvaljujemo osebju Doma starejših v Hrastniku za nego in skrb, sindikatu, godbi, pevcem ter gasilcem PGD Hrastnik in PGD Nevlje ter govornikoma g. Poličniku in g. Grumu za poslovilne besede.

Žena Pavla in sinovi Oton, Boris in Vojko z družinami

ZAHVALA

Ob slovesu dragega moža, očeta, starega očeta, sina in brata

EGONA KIRBIŠA

se iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo govornikoma, pevcem in steklarski godbi, dolgoletnim prijateljem v glasbi za sočutno izraženo slovo.

Vsi njegovi.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame ter babice

MAGDALENE PERPAR

se iskreno zahvaljujemo godbi, pevcem in kolektivu Steklarne Hrastnik, predvsem pa bivšim sodelavcem in sodelavkam iz slikarnice (Stedek).

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob slovesu

ASIME PAJIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem njenim sodelavkam in sodelavcem, ki so nam pomagali.

Hčerka Jasna s sorodniki

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

ALOJZA GABRIČA

se iskreno zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma na Dolu in v Hrastniku ter patronažni službi za skrb in nego. Najlepše se zahvaljujemo pevcem in godbi za odigrane žalostinke in Tišino, govornikoma Zveze borcev in Planinskega društva ter g. župniku za poslovilne besede, pa tudi sodelavcem Steklarne Hrastnik in OŠ Hrastnik ter vsem, ki ste nam stali ob strani in ga pospremili v grob z lepimi mislimi, cvetjem in žalnimi paketi.

Žalujoča žena Vida, hčerki Slavi Brajer z Božom in Zdravka Matek z Janezom, vnuk Uroš z Mojco ter ostali

ZAHVALA

Ob nedavni in prerani izgubi ljube žene, mame, stare mame

MARIJE ŠERER

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom ter znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in nam stali ob strani.

Zahvaljujemo se tudi godbenikom, pevcem ter g. Germadniku za odigrano Tišino in obema govornikoma za poslovilne besede.

Iskrena hvala tudi sindikatu za pomoč in darovano cvetje.

Mož Matija in hči Bernarda z družino

IN MEMORIAM

Asimi v spomin!

Vsako pričakovanje novega leta je nekaj posebnega. Letos, ko smo prestopili trikratno okroglo številko pa še posebno. Vsi smo se veselili prijetnih dogodkov in upali, da nam bo novo tisočletje prineslo vse tisto, kar nam v starem ni bilo dano. In prav na dan tega veselega pričakovanja se je zgodila strašna tragedija. Kljub temu da so od

takrat minili že skoraj trije meseci, so spomini še vedno živi.

Ves svet se je veselil, ona pa je tudi zadnji dan starega leta, tako kot vsa leta doslej, delala. Po zaključeni popoldanski izmeni se ni nameravala pripravljati na veliko praznovanje, le malo oddahniti se je želela in se skupaj s TV sprejemnikom vsaj malo nalesti novoletnega vzdušja. A žal...

Po kratkem razigranem otroštvu, ki ga je skupaj s sestro in bratoma preživljala v Brčkem v Bosni, se je oblaček sreče kmalu razpočil in žalostni dogodki so si kar sledili. Pri osmih letih ji je umrla mama, na pragu polnoletnosti so izgubili še očeta.

Osemnajst let je imela, ko je leta 1982 za bratom in sestro prišla v Hrastnik in povprašala, če jo potrebujejo v Steklarni. In tu je ostala dobesedno do svoje zadnje ure. Delala je kot kontrolorka stekla. Tako kot vsem delavkam v kontroli to velikokrat ni bilo lahko. Štiriizmenski delavnik, včasih vročina, drugič mraz, tempo, da ni časa niti za malico, kaj šele pogovor s sodelavko, obremenjujoči enolični gibi dan za dnem ... In vendar... Nikoli ni niti z besedico niti s kretnjo ali čemerkoli pokazala, da tudi ona težko dela, da je tudi zanjo naporno. Kljub temu da je v Steklarni prebila polovico življenja - skoraj 18 let, je skoraj nismo poznali. Vendar si nikdar nismo mislili, da se je bodo tisti, ki niso vedeli, da je del naše sredine, spominjali po tako žalostnem dogodku.

Edino res veliko srečo v življenju ji je predstavljala hčerka Jasna, ki ji je kot svetla zvezdica razsvetljevala precej temačno življenje. Pristrčna deklica, ji je znala pomagati in stati ob strani tudi v času raznih stisk. Je tudi vzorna učenka, ki po svojem vedenju in znanju izstopa med sošolci. Živeli sta skromno življenje, v katerega nista spuščali veliko ljudi.

Vsi pa vemo, da je bila Asima pridna, dobra, da nikdar ne bi naredila ničesar, kar bi bilo sočloveku v škodo. In čeprav je težave premagovala tiho in z nasmehom na ustnicah, smo vedeli, da ji ni lahko. Žal pa vedno znova prepozno ugotavljamo, da smo zamudili priložnost, da bi sočloveku povedali, da ga cenimo in imamo radi. Za Asimo to velja še prav posebej. Sedaj je vse dokončno. Življenje sicer res teče dalje, vendar brez nje ne bo več takšno, kot je bilo. Pogrešamo jo in v naših srcih bo živela naprej.

Hči Jasna bo potrebovala veliko moči, da bo zdržala ta strašen pretres v krhki mladostni dobi. Vendar je močna, vemo da se bo znašla in znala pravilno usmeriti življenjsko pot. Predvsem zato, ker jo je mamica tako vzgajala. Ob grobu se ji bomo pridružili in zaželeli, da se nesrečna usoda s to smrtjo prekine za vedno.

Sodelavci

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

JOŽEFE BRAJER

(po domače Pepce)

se iskreno zahvaljujem vodstvu podjetja Sinet d.d., še posebej sodelavcem za žalni paket in razumevanje v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi pevcem in godbi za odigrane žalostinke in Tišino, govorniku in g. župniku za poslovilne besede ter vsem, ki ste nam stali ob strani in mammo pospremili v prerani grob.

Sin Božo ter ostali žalujoči

Nagradna križanka

				ORGANSKO VEČANJE	PROŽEN STROJNI ELEMENT	SLOVENSKI KOMORNI ZBOR	HRVAŠKA PLESALKA (MIA)		ZVEZDA V SKORPUONU, KI LEPO ŽARI	ZALIV V ITALJI		KARL SCHRANZ	RIMSKA BOGINJA PLODNOSTI	VELIK TJULENJ ARKTIČNIH MORIJ	GLAS TRDNEBNIK	SLOVENSKI BALONAR SORN	DESNI PRITOK VISLE	
			PRETEPAČ					ALENKA GODEC			BUSOLA							
			RUTENIJ					BRITANSKI DIRKAČ CLARK										
											POMIRITEV							
											ŽILA DOVODNICA							
												PREDMESTJE SPLITA						
												ROMULOV BRAT						
AVTOR: KARLI DREMEL	MREŽASTA TKANINA ZA ZAVESE	SAMO HUBAD AMERIŠKI PISATELJ (GEORGE)	TELUR			LJUBITELJ							ŽIGON AVGUST			JAPONSKI REŽISER (JASU DŽIRO)	ČETRTA DIMENZJA	
			IGRALEC WALLACH			ROBERT OWEN							MESTO V NEMČIJI					
POGORJE V ZAHODNIH KARPATIH				NALET VOZIL, KARAMBOL				SLOVENSKI IGRALEC (ALI)						TELOVADNI ELEMENT HAVAJSKI OGNJENIK (MAUNA)				
								REKA V ANGLIJI										
VZOR NAJVIŠJI CILJ				SLOVENSKI KARIKATURIST (BOZO)	DEL STATEV					ENCIM TREBUŠNE SLINAVKE								
					VRHUNSKI ŠPORTNIK					NEZAKONIT LOV								
SLOVARŠKO BESEDIŠČE						LESKET, SIAJ					JAPONSKA UMETNOST FIGURIC IZ PAPIRJA	GRŠKI BOG VETROV						
						HODNIK, PLOČNIK						ORGAN VIDA						
	ČISTO PREMOŽENJE, SLUŽBUJOČA VOJSKA	LOVRO TOMAN FRANCOŠKI PISATELJ (GERARD DE)	SLOVESNIKI IGRALEC (BORIS)						AMASTRONAVT (STUART ALLEN)							TANKA KOVINSKA PLOŠČICA	UPOKOJEN UNIVERZ. PROFESOR	PODLAGA, TEMELJ
			PERGAMSKI KRALJ						NENADNA SRČNA SLABOST									
SLADEK JUŽNI SADEŽ					ROGER VADIM			ČAROVNICA NA OTOKU AJAJA								JAPONSKI FIZIK ESAKI		
					DIŠEČA PLANINSKA CVETLICA			TINE OREL								GUSTAV ADOR		
VRSTA UMETNE SMOLE					ANTIČNO IME ZA PTUJ								DIVJI KOZEL					
													NEVAREN PLAZILEC					
ČEŠKI FILMAR (JIRŽI)					NARODOSLOVEC							GRAD PRI BEGUNJAH						
					NEMŠKI ORGANIST (KASPAR)							VPREŽNO GOVEDO						
SLOVENSKI SLIKAR SUBIC			GRŠKI OTOK V JUŽNIH SPORADIIH	DEGAS EDGAR				POKRAJINA V SEVERNI ŠPANIJI								HERCEGOVEC		
		NADA																
KANTON V SVICI					PRITISK			PRISPEVEK REVNIM								NORVEŠKA IGRALKA ULLMAN		
NAJVIŠJE GOROVJE EVROPE					TEŽA OVOJNINE			MEHKA, FINA, LESKETAJJOČA SE TKANINA								OČE		

Nagradna križanka

V predverju poslovne zgradbe je lep obešalnik, zraven njega pa opozorilo: "Rezervirano samo za vodilne delavce." Naslednjega dne je zlobna roka pripisala: "Lahko obesite tudi plače."

*

V želji, da bi preprečili nesreče pri delu so v tovarni na vidnem mestu objavili naslednje opozorilo delavkam: "Če imate preširoko delovno obleko, se zapnite pred stroji! Če pa preozko, se pazite pred strojniki..."

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 11.000 tolarjev in sicer:

1. nagrada - 5.000 tolarjev
2. nagrada - 3.000 tolarjev
- tri nagrade po 1.000 tolarjev

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 1.4.2000.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju št.11-12/1999 smo prejeli 69 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada - 5.000 tolarjev: Greta Uldrijan (Opal)
2. nagrada - 3.000 tolarjev: Janez Kandolf
- 3.- 5. nagrada po 1.000 tolarjev: Anica Poslek, upok., Lojze Bevc (Opal), Darko Šurina

Rešitev križanke iz prejšnje številke:
 VODORAVNO: kača, Liam, ispa, ŽELI VSEM BRALCEM, GLASILO STEKLAR, Stuart, Apt, S.T., luč, kurir, Ikeda, Ot, Batu, Ares, Hator, vera, NM, Pečora, Aldo, Nardin, Ančerl, Te, pojedina, izolator, dvorec, nat, Pavel, vol, era, mera, N.T., Srbobran, K.I., stojalo, gad, Tanatos, Tevere, tabu, ekumena, oko, ud, Fran, satirik.

K.D.

 STEKLAR

Steklar - glasilo delavcev Steklarne
 Hrastnik ureja uredniški svet:
 Marinka Anžlovar, Brigita Stopar,
 Soniboj Knežak, Martina Kandolf,
 Slavko Marcen in Ksenja Jakopič.

Glavni urednik: Slavko Marcen.

Oblikovanje: Alenka Leskovšek.

Fotografije: Branko Klančar.

Grafična priprava in tisk:
 Grafex Izlake

Naslov uredništva: Steklar Hrastnik,
 C. 1. maja 14, tel.: 0601 54 600.